ሓዳስ ኤርትራ

መበል 34 ዓመት ቁ.121 | ሰንበት 19 ጥሪ 2025 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ምስ መንኪ.ንክ.ተጽንዕ
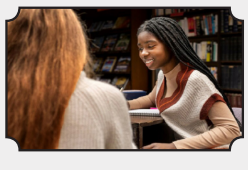

ገጽ 3
ዕግርግር ኣስመራ (1975) - ‘ዓሰንምዋፋእ ባሕሪ ምንጻፍ’

ገጽ 4
ስኒ-ኣእምሮ ሰባት ...
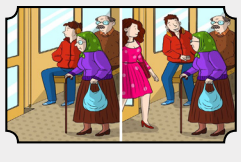

ገጽ 5
ጠንቂ ዝህን ሕዘንን እንታይ እዩ?

ገጽ 11
ኒውካስልን ኢሳቕን ተገጥኡም
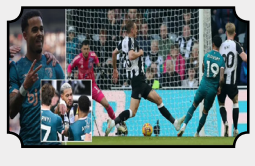

ሚኒስትሪ ትምህርቲ፡ ኣብ ውጥን 2025 ዘትዩ

ሚኒስትሪ ትምህርቲ ብ16ን 17ን ጥሪ ኣብ ኣስመራ ኣብ ዝመርሖ ኣኸቡ ኣብ 2024 ብደረጃ ክፍሊታት ዝተሰጋገሰ መደባት ብመንጽር ዝተገብረ ወጥን

ስእሊ - ዮውሃንስ መብራህቱ

ብምምምጋም፡ ኣብ መደባት 2025 ዘተዋ፡ ኣብ ገቐረብ ጸብጻባት፡ ተዳኪሙ ገጽጊሕ መደባት ትምህርቲ ብመራኸብ ብዘሃን ከፈለዊ ምምሕሻሽ ነፃማርኣዩ፣ ቀረብ መጽሓፍትን ናውቲ ትምህርቲን ኣብ እዋኑ ነምኣተዳፈፈ፣ ናብ ተመሃሮ ገቐንጋ ገተጸገሩ ኣስተምህሮታት ብዕቡብ ነምኣተሰርሓሉ፣ ቴክኒካውን ሞያውን ትምህርትን ስልጠናን ብሃሪዕ ነምኣተዋህ፣ ነምኡ'ውን ቀጸጽረውን ንምጋመልን ንዋዮታት ነምኣተ'ኣዩደ ተገሊጹ።

ንዚይተግበሩ መደባት ብዘምልከት ድማ፡ ሃገራዊ ቅነ ተመሃሮ፣ ነምኡ'ውን ምዝርጋሕ ነምፕዩተራትን ተቀማዲ ናውትን ናብ ዞባታትን ኣብዩተጽሕፈትን ነምዝርከብዎም ክብርህ ከሎ፡ እቲ ቀንዲ ጸገም ናይ መጻዕዝዎን መሳለጠታትን፣ ዘይምዋርናፍ ዓድታትን ሕጽረት ብቑዕ ዓቕሚ.ሰብን ነምገለጸ ተሓቢሩ።

በዚ መሳረት፡ መደባት ትምህርቲ ንጋበይቲ ብወሁድ ዝተገበረሉ፡ ዝኸይዱሉን ዝሰፍሓሉን ነጥታት ምፍጣርን ምትትታልን፣ ዓይነት ስርዓተ-ትምህርትን መጽሓፍትን ምኪያድ፣ ናውቲ ጹሓፍዊ ጸዓት ኣብ ኣብዩተ-ትምህርቲ ገጠር ምትካልን ካልእን ኣካል መደባት 2025 ምኳናም ተገሊጹ።

ተሳተፍቲ ብወገናም፡ ዝንባለ ምርጫ ተመሃሮ ናብ ማሕበራዊ ሰራፍልጠት ብዕቡብ ነየዕመሙ፣ ምደባ ዓቕሚ-ሰብ ኣቓልቦ ነየዝበረሉ፣ ምብልሻው መሳርሒታት ማእከል ሞያዊ ስልጠና ክሕሰበሉ፣ ዝርጊሕ ማእከል ዓይነት ተመሃሮ ክሰፍሕ፣ ዘመናዊ ዕዋዋን ስርዓተ-ትምህርትን ዝዓጠቓ ሓደስቲ ኣብዩተ-ትምህርቲ ሞያ ክህሰ፣ ሕጽረት መምህራን ቋንቋ ኣደ ንምፍታሕ ስጉምቲ ክወሰድ፣ ነምኡ'ውን ውዱብን ሰሩዕን መሓደሲ ስልጠናታት ክቐደድ ዝብል ሰነዋታት ቀሪቡ።

ወኪል ሚኒስተር ትምህርቲ ኣቶ ጴጥሮስ ሃይሎማርያም ኣብ ገዛዕ ቃል፡ ኣብ'ዚ ሓድሽ ዓመት፡ ንሓፈሻዊ ንዋፈታት ትምህርቲ ክሓልኽ ዝጽንሐ ከኖታት ክመሓዳሽን ትምህርቲ ንምምዕባል ዝሕግዝ መምርሒታት ኣብ ባይታ ክትግበርን ተሰሩ ነምዝሎ ኣገንዚቡ።

ኣቶ ጴጥሮስ ብዘይጎዝ፡ ድኅሪ ተመሃሮ ኣብ ዓውዲ ሕሱብ ንኽፍወስ ብወህደት ክሰራሕ፣ ምስ መሳርኽቲ ኣኃት ብምትሕባር ዝክግበር ምዕቃብ ኣህባ. ክሕዲል፣ ነምኡ'ውን ሃገራት ምምሕዳራዊ ቅርጺ ክመሪረ ተሓቢቹ።

ሰንዓፈ - ተጠቃምነት መጎጎ ኣድሓነት ንምስፋሕ ይስራሕ

ኣብ ንኢስ ዞባ ሰንዓፈ፡ ተጠቃምነት ትካ.ኣልቦ መንነ ኣድሓነት ብምነፃሕ፡ ጥዕና ኣደታት ንምሕሳውን ሃልኪ. ፀገጹይቲ ንምኽሮን ደስራሕ ኣሎ።

ኣብ ቤትጽሕፈት ሕርሻ ትንኢስ ዞባ ክኢላ ዕቡዮት ናብራ ወ/ሮ ፈዳ ሳልሕ ኣብ ዝሰበዩ ሓበራት፡ ኣጋጻኒነትን ብልጫታትን መንነ ኣድሓነት ንምስራጽ ብዘተፈደደ ጻዕሪ ሓያሎ ስድራቤታት ተጠቒምቲ ኩይነን ነምዝሰዋ ኣረዳኡ።

ተራ ኣመሓደርቲ ከበቢ ኣብ ዓወት ናይ'ቲ መደብ ወኒ ምኳኑ ዝጠቐሰት ወ/ሮ ፈዳ ኣብ ባህላዊ እዮን ሓንሳብ እትጠቀመሉ ፀገጹይቲ ኣብ ኣድሓነት ሰለስተ ግዜ ክትጥቀመሉ ስለእተኸፈሉ ኣብ ቁጠባዊ ሂወት ስድራቤታት'ውን ዓቢ ተራ ነምዝሰዋ ኣጋዝዚቡ፡

ምእጋ. ጸዓት ሃገርና ኣብ ጸዓት ፀገጹይትን ፈለጋን ስለዘተመርኮሱ ካብ ቀንዲ ጠንቂታት ብርሰት ኣግራብ ኩይሉ ምጽንሑ ዝጠቐሰ ወኪል ቦጹሉ ስልጣን ኣግራብን እንስሳ ዘጉዳምን ኣቶ የወሃንስ ዘርያኒ ኣብ ገለ ዓድታት ተብጋሊሉ ዘሎ ምትእትታው ኣድሓነት ንምነፃሕ፡ ዝተወሃደ ጻዕሪ ነምዝድሲ. ካብ ቀንዲ ጠንቂታት ብርሰት ኣግራብ ኩይሉ ምጽንሑ ዝጠቐሰ ወኪል ቦጹሉ ስልጣን ኣግራብን እንስሳ ዘጉዳምን ኣቶ የወሃንስ ዘርያኒ ኣብ ገለ ዓድታት ተብጋሊሉ ዘሎ ምትእትታው ኣድሓነት ንምነፃሕ፡ ዝተወሃደ ጻዕሪ ነምዝድሲ. ሓቢሩ።

ተጠቒምቲ ኣደታት ብወገኖ፡ ካብ ኣድሓነት ንዝርከሑሉ ብልጫታት ድሕሪ ምዝርዝር፡ ንምስራሕ መንነ ኣድሓነት ዘድሲ. ናውቲ ኣብ ምርኑብ ሕጽረት የጋጥም ስለዘሎ፡ ዝምልከቶ ኣካል ቁላሕታ ክገብረሉ ተማሕጺኑ።

ስእሊ - ማሓመድ ኣይፈራሕ

ጸሮና - ኣብ ቀረብ ጽሬቱ ዝተሓለወ ማይ ዕቤት ይምዝገብ

ኣብ ንኢስ ዞባ ጸሮና፡ ሸሪኃ ጽሬቱ ዝተሓለወ ማይ ኣብ ዓድታት 85 ማእታዊት ነም ዝወጽሑ ሓሊፈ ሃብቲ ማይ ኣቦ'ቲ ንኢስ ዞባ ቀሺ ክፍለዩሰ ኣስመሮም ሓቢሩ።

ካብ 96 ዓድታት እቶን 75 ጽሬቱ ዝተሓለወ ማይ ይረኽብ ነምዝሰዋ ዝጠቐሰ ቀሺ ክፍለዩሰ ኣብ ሓወሲ ከተማ ጸሮና ብፕሮጀክት ገሰርሕ ዝተገብረ ፕሮጀክት ማይ ብጹሓፍዊ ጸዓት ብምቕያሩ ካብ ዘጋጥም ዝተገብረ ምብልሻው ጀኔሬተርን ወጺኢታት ኑዳድን ተገሊጉም እፎይታ ነምዝረኸቡ ኣረዳኡ።

ኣብ ሓወሲ ከተማ ጸሮና፡ ኣብ ወኸጢ. ኣብይቲ፡ ትካሳት መምህራትን ሃይማኖታዊ ትካሳትን መካመራት ማይ ነም እተዘርግሐን ኣገልግሎት ይህብ ነምዝሰን ጠቐሱ ድማ፡ ጸገም ጸሩይ ዝሰት ማይ ዓድታት ምምሕዳር ከበ. ሓድሽ ዓዲ ኣኽራን ማኑሓል ኣኽራን ንምፍታሕ ዝሰሳል ዘሎ ስራሕ፡ ኣብ ቀረባ ግዜ ክዝዘም ምኳኑ ኣተንቢሁ።

ብዘተዋደደሉም ጹሓፍዊ ጸዓት፡ ቀጻልነቱ ዝተዋሕሰ ጸሩይ ማይ ክሰገዩ ዝጠቐሙ ተቐማጦ ጸሮና ብወገኖም፡ ንዘተፈደደ ጻዕሪ ብምግባሩ ኣብ ጥዕናወን ማሕበራወን መዴያት ዝምነየን ወጽኢት ተረኺቡዎ ነምዝሰ ኣረጋገጹም።

ርሑስ በዓል ጥምቀት

ኮርናዕ ተመሃሮ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ

ምስ መን ኴንካ ተጽንዕ

ኣብ ክፍልና ምርዳእ ዝኣበየና ትምህርቲ ንመምህርና ሓቲትና ክንፈልጥ ንፍትንዶ? ካብ ነቲ ፍልጠት ዘምጽኣልና መምህርና ምሕታት፣ ነቲ ኣብ ጥቓና ምሳና ዘሎ ተመሃራይ ክንሓትት ዝቐለና ውሑዳት ኣይኮንናን። ምስ መዛኑና ምጽናዕ ነቲ ከምዚ ዝኣመሰለ ሽግራት ፈቲሑ፣ ዝሓሸ ውጽኢት ከነመዝግብ ክሕግዝ ይኽእል እዩ። ዝበዝሐ እዋን ብጉጅለ ዘጽንዑ ተመሃሮ ኣብ ትምህርቲ ዘሎዎም ተገዳስነት በብግዜኡ እናኣዕበይዎ ክኸዱ ይረኣዩ እዮም። ኣብ ሓደ ጉጅለ ተጠርኒፎም ዘጽንዑ ተመሃሮ፣ ንኹሉ ዓይነታት ትምህርቲ ብመደብ ክረዳድእሉ እንከለው፤

- ፍልጠቶም ካብን ናብን የመሓላልፉ፣
- ሓድሽ ሚላ ኣጸናንዓ ይፈልጡ፣
- ኣብ ትምህርቲ ዘሎዎም ተገዳስነቶም የዕብዩ፣
- ዓቢ ፍልጠት ኣየናይ ምኳኑ ይፈልጡ፣
- ጽቡቕ ውጽኢት ድማ የመዝቡ።

ኣብ ጉጅለ ዝህልዉ ተመሃሮ ናይ ምርዳእ ዓቕሞም፣ ኣንቢብካ ናይ ምርዳእ ክእለቶም፣ ናይ ምስማዕን ምግላጽን ክእለቶም ዝተፈላለየ ክኸውን ከም ንቡር ክውሰድ ይከኣል። እዚ ዝተፈላለየ ዓቕምን ተመኵሮን ኣብ እንገብሮ ናይ ሓባር መጽናዕትን ዕዮታት ምስራሕን ክንረኽቦ ወይ ክንርእዮ ንኽእል። ንዓና ኸኣ ክሕግዘና ዝኽእል በበይኑ ዓይነት ሓበሬታ ንረክብ። ብተወሳኺ፣ ናይ ምዝካር ክእለትና'ውን ብዝበለጸ ክመሓየሽን ይኽእል።

ኣብ ሓደ ጉጅለ ዝቑሙ ተመሃሮ፣ ዝበዝሐ እዋን ተመሳሳሊ ዕላማ ዘሎዎም እዮም። ሓደ ኣብ ትምህርቲ ዘይግደሱ ብትምህርቲ ጽሉላት ዝኹኑ ተመሃሮ ኣብ ዘሎዎ ጉጅለ ዘይኩኑ እቶም ዕንደራን ጸወታን ዘዘውትሩ'ዮም ክብርህዎ ዝኽእሉ። ኣብ ካልኣይ ደረጃ እንርከብ ተመሃሮ ዝበዝሐ እዋን ኣብ ሓደ ደረጃ እንርከብ ደቂ-ገዛውቲ ወይ ደቂ-ክፍሊ ዝሓዘ ጉጅለ ኢና እነቕሙም።

ተመሃሮ ዝፈጥርወን ናይ መጽናዕቲ ጉጅለታት፣ ከም ባህርን ዓቕምን ኣባላተን ክፈላለያ ይኽእላ። ንሕና'ውን ኣብ ኣካይዳ ጉጅለና ዝተፈላለየ ኣገባብ ንኽተል ኢና። ገለ ጉጅለታት መጽናዕቶምን ዕዮታቶምን ወዲኦም ንሓድሕዶም ክተሓታተቱ ይራኸቡ፣ በዚ ኣገባብ ኣቢሎም መጽናዕቶም ክሳብ ክንደይ ውጽኢታዊ ምንባሩ ክመዝኑ ይኽእሉ። ገለ ኸኣ ብሓባር ኩይኖም ከንብቡ ዝመርጹ ኣለዉ። ነዚ ክልተኡ ኣገባብ ኣጣቓሊሎም ዝኸዱ ኸኣ ኣይሰኣኑን። መጽናዕትታት ከም ዘረጋግጹ፣ እቲ ዝበለጸ ትምሃረሉ እትኽእል ኣገባብ ክትምህር እንከለኻ እዩ። ኣብ ጉጅለኹም ክትምህሩ ክትጽዕሩ እንከለኹም ዝያዳ ትፈልጡ ኣለኹም። እቲ እትምህሮ ኸኣ ብቐሊሉ ከም እትዝክር ክገብረካ ይኽእል።

ብተወሳኺ፤

- ናይ ካልእ ክፍሊ፣ መምህርን ተመሃራይን ኖት ክንፈልጥ ይሕግዘና እዩ። ኣብ ክፍሊ ኖት ምሓዝ ኣገዳሲ ዝኾነሉ እዋን ብዙሕ ኣሎ። ኣብ ኣተሓሕዛ ኖት'ውን ጥበብ የድሊ'ዩ። ኣብ ጉጅለና ዝርከቡ መዛኑና ዝሓሸ ኖት ዝሕዙ ክኾኑ ስለ ዝኽእሉ፣ ኖት ክንከሰብ ንኽእል ኢና። ንሕና ዘይነስትውዕለሎም ኣገደስቲ ነጥብታትን ሓሳባትን ኣብኡ ክንረክብ ንኽእል።

- ዝበዝሐ እንምሃሮ ብቕሉጥፍን ብዝቐለለን ከነጽነየ ይሕገዘና። ኣብ እነጽንዓሉ እዋን ብዙሕ ግዜ ንወሰድ እንተ ነይርና፣ ብጉጅለ ምጽናዕ ካብ እንጅምር ንናይ ምቕሑላብን ምርዳእን ዓቕምና ከዕብዮ ስለ ዝጅምር፣ ንጸገምና ከቃልሎ ይኽእል እዩ።

- ዝተዋህበና ዕዮን ፕሮጀክትን ብቕልጡፍን ብዝቐለለን ክንሰርሖ ንኽእል።

- ኣብ ቤት ትምህርትና ካብ ትምህርቲ ወጻኢ ንምሃሮ ንህይወትና ክሕግዝ ዝኽእል ነገራት ኣሎ። ጉጅለ መስሪትና ክንራኸብ እንከለና፣ ሓደስቲ መሓዙት ንፈጥር ኣለና። ምስ ካልኦት ሰባት'ውን ዝምድና ክንፈጥር የኽእለና።

- ኣብ ህይወትና፣ ኣብ ጉጅለ ተጠርኒፍና ንሰርሓሉ ኣጋጣሚታት ክህሉ ይኽእል እዩ። ኣብዚ እዋን ኣብ ናይ መጽናዕቲ ጉጅለ፣ ናይ ሓደ ጋንታ ክፋል ኴንካ ምስራሕ ክንለማመድ ከኽእለና እዩ።

ኣብ ትምህርትና ኢሂን ምሂን ዘብለና መዘና ክንሕዝ ንፍትን ኢና። ምስ ድሌትና ዝኸዱ ወይ ዝሰማምዑ ክኹኑ ይኽእሉ እዮም። ናይ መጽናዕቲ ጉጅለ ብኣጋጣሚ ዝፍጠር ኣሎ፣ ተላዚብካ ዝምስረት'ውን ኣሎ። ንኹልካ ዘገድስ ምኳኑ ምስ ፈለጥካ ጉጅለ ክትምስርት ይምረጽ። እዞም ዝስዕቡ ነጥቢታት ከኣ ናይ መጽናዕቲ ጉጅለ ክንምስርት ሓገዝቲ ክኹኑ ይኽእሉ እዮም፤

1. ጽቡቕ ኣቃዉማ ዘሎዎም ናይ መጽናዕቲ ጉጅለ ንጸቕጢ ፈተና፣ ዕዮ-ገዛን ፕሮጀክትን ከጉድልዎ ይኽእሉ። ብኣንጻሩ ኣብ ዝቑመት ጉጅለ ግን መሰልቸዊትን መጥፍኢ ግዜን ክትከውን ትኽእል።

2. ቀጽሪ ኣባላት ጉጅለኹም ክድረት ጽቡቕ እዩ። ሓደ ናይ መጽናዕቲ ጉጅለ ካብ ንቡር ንላዕሊ እንተ በዚሑ፣ እቲ ጉጅለ መስመሩ ክሰሕት ወይ ኣድህቦኡ ከጥፍእ ይኽእል እዩ። ምስ ምብዛሕ ኣባላት፣ ብዙሕ ባህርያት፣ ዓቕምን ድልየትን ተመሃሮ ስለ ዝበዝሕ፣ ብሓደ ሰሚርካ ናይ ምኻድ ዕድል ከጽብቦ ይኽእል እዩ።

3. ናብ ጉጅለኹም ዝጽምበር ተመሃራይ ክትመርጹ ፈትኑ። ብስምዒት ተደፋፊኡ ኣብ ሓደ ናይ መጽናዕቲ ጉጅለ ክኣቱ ዝደሊ ተመሃራይ ኣሎ፣ ገለ ኸኣ ብስም ወዲ-ሰፈረይ፣ ጎሮቤተይ፣ መዋጽእተይ፣ ዓርከይ-መሓዛይ ናብቲ ጉጅል ክጽምበር ክደሊ እዩ። እንተኾነ፣ ኮሉ ኣብ ጉጅለኹም ክጽምበር ዝደለየ ብምስትውዓል ክትመርጹ ኣድላዩ እዩ። ንህኩያት ዝኸውን ቦታ ኣይሃልኹም።

4. ኣብ ጉጅለኹም ማዕረ ተሳትፎ ምህላዉ ኣረጋግጹ። ነናትኩም ምዕራፍ ወይ ዓይነት ትምህርቲ እናተማቐልኩም፣ ዝኹነ ኣባል ከም ዝሳተፍን ተራ ከም ዝህልዎን ግበሩ። ነዚ ዝቁጸጸር ኣገባብ ክህልወኩም ይኽእል እዩ።

5. ንኹሉኹም ዝጥዕም ግዜ ምረጹ። ሎሚ ሓደ ይመጽእ ጽባሕ ከኣ እቲ ሓደ ኣይጠዓሞን ይተርፍ እንተ ኾይኑ፣ ውጽኢታዊ ክኸውን ስለ ዘይክእል ንኹሉትኩም ዝጥዕም ግዜ ምረጹ።

6. እትጅምርሉን እትውድእሉን ግዜ ፍሉጥ ይኸውን። ንክንደይ ሰዓት ብሓደ ክትጸንሑ ከም እትኽእሉ ብሓባር ወስኑ።

7. ኮሉ ሳዕ ኣብ ትራኸብሉ ኣበየናይ ኣርእስቲ ከም እትሰርሑ ኣፍልጡ። ፍሉጥ መጀመርን መወድእን ኣርእስቲ ዘሎዎ እንተ ኾይኑ፣ ብኣድህቦ ንክትረዳድኡ ክሕግዝ ይኽእል።

8. ብሓባር እትራኸብሉ ግዜን እቲ ከተጽንዕዎ እትምድብዎ ምዕራፋትን ተመጣጣኒ ክኸውን ይምረጽ። ኣብ ውሽጢ እታ ዝመደብኩማ ግዜ ክውዳእ ዝኽእል ክኸውን ከኣ ተመራጺ እዩ።

9. ናይ ሓድሕድኩም እኹል ሓበሬታ ክትለዋወጥሉ ትኽእሉ መገዲ ፍጠሩ። ናይ ሓድሕድኩም እኹል ሓበሬታ ምህላው'ውን ኣብ መንጎኹም ንዝፍጠር ዝምድና ብእወታ ክጸልዎ ይኽእል።

10. ናብ ጉጅለኹም ኣብ እትኸድሉ ብዘይ ሕቶ ኣይትኺዱ።

ማክዳ ትንሱእ

ንግንዛቤ

"ሓቀኛ ፍልጠት፣ ደረት ድንቁርና ገዛእርእስኻ ምፍላጥ እዩ።" *ኮፊሸስ*

ፍረ ዘለዎ ገረብን ፍልጠት ዘለዎ ሰብን ተመሳሰልቲ እዮም። እቲ ፍረ ዘለዎ ገረብ፣ ጨናፍሩ ብፍረ መሊኡ ኮሉ ሳዕ ምስ ዘጠጠ እዩ። እቲ ፍልጠት ዘለዎ ሰብ ከኣ ብተመሳሳሊ ትሕት ዝበለ እዩ። እቲ ብዙሕ ዝፈልጥ ብዙሕ ኣይዛረብን፣ እቲ ውሑድ ዘለዎኡ ይነግፍ። እቲ ለባም ሰብ፣ ኮሉ ሳዕ ፍልጠት ከም ዝጐድሎ እፈልጥ እየ። ኣብቲ ዝምክሓሉ ንዓመታት ዘጽንዖ'ኳ ገለ ዝተርፎ ከም ዘለዎ ይኣምን'ዩ። ደቂ-ሰብ፣ ንፍልጠት እዚ ኣድማስ፣ ገና ካብ ባሕሪ ብጭልፋ'ኳ ኣየልዓልናሉን። ፍልጠትካ ኣብ ቅድሚ ፍልጠት እዚ ዓለም ክንዲ ምንታይ ይመስለካ?

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ
ቁ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
የሱፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ቁ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቁ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም ትንሱእ ፍስሃየ
ሓበን ገብረእግዚኣ ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ሳምራዊት ሃብተ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቁ.ስ.163471-07588045

ምልክታ
ቁ.ስ 125013 - ቁ.ሳ.ጸ. 1284

ዳእላ ተመሃሮ

Dani: Your aim in life should be 54321.

Sari: Shocked!!

Dani: I mean…

5- Five digit salary, 4- Four wheeler vehicle

3- Three room flat, 2- Two cute children and 1- One sweetheart.

ሜሪ ማና

ጥቕሲ እዚ ሰሙን

"ሓንቲ ሓሶት፣ ክብርን ዝናን ንዘለዎ መትከል ከተዕኑ ትኽእል እያ።"

- Baltasar Gracian

ሓሊ. ሓሰን ሓሊ.

ዕግርግር ኣስመራ (1975) – ‘ዓሳ ንምጥፋእ ባሕሪ ምንጻፍ’

ኣብ ግዜ መምህራት ኢትዮጵያ፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብዩቱ ኑዳዩ፡ ጥሪቱ ተዘሚቱ፡ ዝፈትዎም ኣባላት ስድራቤቱ ኣብ ቅድሚ ዓይኑ ክሕረዱ ርእዩ፡ ንቑሉ ኢትዮጵያ “ኤርትራ ህዝባ እምባር መሬታ ኣየድልየናን እዩ፡ ነምሒ ዓሳ ከተጥፍእ ባሕሪ ኣተንጽፍ ንሕናውን ሰውራ ክሳጥፍእ እንተኾንና መጀመርታ ህዝቢ ከሳጥፍእ ኣለና” እናበሉ ልዕሊ 300 ዓድታት ኤርትራ ኣንዳዩ፡ ናብ ሓመድ ክቕየረን እንክሎ፡ ካብ ሞት ዝተረፈ ህዝቢ ድማ ገለኡ ናብ ሰውራ ገለኡ ድማ ናብ ስደት ነምርሕ ተገዳዱ፡፡

ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ትሕቲ መምህራት ዘሕለፎ ምረት ጸብጺብካ ኣይወሓጽን እዩ፡ ገለ ካብቲ ምረት መምህራት ድማ እቲ ቅድሚ 50 ዓመት ኣብ ኣስመራን ከባቢኣን ዝተፈጸመ ኣልማማ መርሸኑቲ ንጹዓት ዜጋታት እዩ፡፡

ኣብ 1975፡ ኣብ ታሪኽ ብዕግርግር ኣስመራ ዝጥቀስ ጸለም ወቕቲ ህልቂት ህዝቢ ኣስመራ ብኹሉ ኣእምሮኻ እንክትደህሰሶ ኣሎኣትካ ዝሕው ዘብል እዩ፡፡

እቲ እዋን ህዝቢ ኣስመራ፡ ብሰንኪ ሕጽረት መብራሃትን ቀረብ ነዳድን ፀገዲ ይገጥሞ ዝነበሮ ጣዋሎ፡ ኣርማደዮን መናብርን እናፈለጸ ቅሜ ቀጭቂጩ ንደቁ ዝፀንሖሎ እዩ፡፡ ሽቦር ተሳኢኑ ‘ካሪመሎ ቼቸሮ’ ወቒጥካ ሻሂ ዝሰተየሎ፡ ቦን ተሳኢኑ ሰዓም ኣብ ጀበና ዝፈልሖሉ ናይ ጥሜትን ጸበጥን ዓመት 1975 ፈጺማ ዘይትርሳዕ ዓመት’ዩ፡፡

ሓይልታት ሰውራ ኣብ ከባቢ ኣስመራ ኣብ ዝርከብ ዓድታት ሰፈረ፡ ብቐጻሊ ናይ ከተማ ስርሒታት ይፍጽማ ነበሩ፡፡ ህዝቢ እቲ ብወረ ጥራይ ዝዕምየ ዝነበረ ወግኢ ምስ ሰራዊት ኢትዮጵያ፡ ናብ ከባቢ ኣስመራ ቀረቡ፡ እዚ ናይ ተሰፉ ደሃይ ነቲ ብናፍቆት ደቁን ሰውራኡን ዝሕመሰ ዝነበረ ኤርትራዊ ክኸውን እንክሎ፡ ነቲ ሸው ብዕልዋ፡ ንስርዓት ንገስ ሃይሉስላሴ ንምጠሉ ኣብ ኮረሻ ስልጣን ዝተኾዳ ናይ ኣዋርሕ ዕድመ ስልጣን ጥራይ ዝነበሮ ‘ደርግ’ መጽርር ነበሩ፡፡

ዓመተ 1974፡ ስርዓት ደርግ ስልጣኑ ስለ ዘደይልደለ ህዝቢ ብዘተምዲ ዝሓሸ ናይ ምንቅስቓስ ዕድል ዝረከበሉ ነይሩ፡፡ ኣብ ከባቢ ኣስመራ ብፍላይ ደግ ናብ ወከ-ዛር ብምኻድ ኩናት ሓድሕድ ደው ኮበል ተጋጥሙ፡ መንእሰያት ኣስመራን ከባቢኣን ድማ ተጋደልቲ ኣሕዋቶምን ኣዝማዶምን ንምርኣይ ናብ ገጠራት ክወስዝኑ ብዙኡ ኣብሉም ድማ ናብ ቃልሲ ክስለፉን ምዃኑ ዕድል ረኸበ፡፡

ብኣንጻሩ ሰራዊት ኢትዮጵያ ቅድሚኡ ኣብ ዝዘየድ ዝበረ ወግኢ ብሓይልታት ሰውራ ኤርትራ ከም ሕሰም ተዳሊኹ ዓቕሚ ሰቡ ተጓዳሉን ሞራሉ ባይታ ዘጠጠን ነበረ፡፡ ኣብ ቢርካታት ጥራይ ከይኣክል ኣብ ከተማታትዉን ናይ ፈዳይን ስርሒታት ዘየፀብሑሉን መረረን ሰራዊቱን ቀይዲ ቡዙኻትን ማዛናቱን ገርገሩ ነቲ ስርዓት ኣጨኸቑ፡፡

ነቲ ሃዋህ ንምዛጽጋር ዝቐለለ ዝበሎ ናይ ሪፅድን ሽበራን ስልቲ ክጥቀም መረጹ፡ ሻቡ “ኮጭሎሽ” ፡ “ዓፋኝ ጓድ” ፡ “ቀይ ሽበር” ዝበሃሉን ካልኦት ናይ ሪፅዲ ጉጅለታት ኣብ ምጭ-ፈጣሕ ተጻዕሩ፡፡

ጉዳይ ሰውራ ኤርትራ ዓቕሉ ኣጸብጥሉ ስለዝበረ ድማ ካብ ማእከል ኢትዮጵያ ሰራዊት ናብ ኣስመራ እናጓረሉ እንተላይ ሓይሊ ባሕሪን ሓይሊ ኣየርን ካልኦት ብፍሉይ ተልእኾ ናብ ኣስመራ ዝመጹ ኣሃዱታት፡ ኣብ ጸጥታዊ ስራሕ እናዋፈሩ ሓይሉ ከይልድል ይፍትን ነበሩ፡፡ በዚ ድማ 1ይን 4ይ ክፍላተ ጦራት፡ ካብ ክበር ዘበጀኖን ብዘራዊ ጦርን ነምኤወን ተደረብቲ ኣሃዱታት ኣየርወሰድ ዝተዋጽኡ 10 ሻለቃታት ብናይ ሎሚ ኣጸዋወዓ ባጥሊቃታት፡ ናብ ከተማ ኣስመራ ተላእኩ፡፡ ከተማ ኣስመራ ብወተሃደራት ተጠቕጠቕት፡ መቃናት ሓይሊ ባሕሪን ሓይሊ ኣየርን ንመንእሰያት ኣስመራ ኣግሊሎም ንኣበይቲ መስቲ ቡሓቶዎ፡፡ ዝ. ንመቃናት ስርዓት ደርግ ገልባም ገለሁ ንሓደጋ ዘቃልዕ ክስተት ዘስተብሃሉ ምዑታት ፈዳይን ኣብ ረቡዕኣም ከውዕልዎ ግዜ ኣይወሰዱን፡፡ ኣብ ወሽጠ ኣስመራ ነምድላዋም ስሊ.ኾም ብምኢታው ድማ ዝተፈለለየ ግበይቲ ስርሒታት ዋይዱ ነበሩ፡፡ ሓደ ካብ ኣብቲ እዋንቲ ንወተሃደራት ደርግ ዘሰንበደ ስርሒት፡ ኣብ ከባቢ ባስሎን ኣብ ዝርከብ ባር ጎንደርን ኣብ ከባቢ ማርኒቶ ዝርከብ ባር ኢንተርናሽናልን ኣብ ሓደ ግዜ ዝተፈጸመን ብዙኻት መኪናናት ኣብ ሓደ ግዜ ዝተቕትልሉን ዘቐፀሉልን ኣሰንዩዲ ክስተት መጥቃዕቲ ቦምባ ነበሩ፡፡

እቲ እዋንቲ ኣብ ወሽጠ ኣስመራ ብዘዘየድ ዘነበረ ስርሒታት፡ ህዝቢ ኣስመራ ፍናኑ ክብ ኣሊ፡ ብፍላይ መንእሰያት፡ ናጽነት ንምቅልጣፍ ምስ ገድሊ ክኢሳብኡን ኣብ መሳርያ ሰውራ ብስፍሓት ከውደቡን ዝጀመርሉ እዋን ክሳብ ሕጊ ዘስ ኣሎ ዝነበሮ ኣሰራርሓ ስለ ዘይፈለጥ ብዙሕ ሰባት ኣብ ሓደጋ ወዲቖም ነበሩ፡፡ ብዙሕ ሰባት ከከሊ ኣብ ዝተፈጠሩ ሓደጋ ሞቲ ኣብ ሆስፒታል ኣብ ዝተሰከሙ ሰባት ዝተፈጠሩ ሓደጋ

ካብዝን ካብትን

ማርታ ክብሮም

ስነ-ኣእምሮ ሰባት ዝጸልዉ ኣጋጣሚታት

ሓደ ሓደ ግዜ ሓንጋል ደቂ ሰብ ካብ ንብር ወጺኢ ኣካይዳ ኣለዎ። ገለ ካብዚም ወዲ ሰብ ሓደ-ሓደ ግዜ ዝዝበርዎ ሶምፕቶምታት ባህርያት ንምጥቃሱ-

1. ንኖት ሰባት ኣብ ስኮምትኻ ደርኺት ክፈጥሩ ይኽእሉ እየምዩ። ንኡብት፡ ሓደ ወዲ ንሓንቲ ኣብ ኣውቶብስ ጥራይ ዝረኣየ ጓል ንኽፀማሃዮ ኣሊ፡ ካብ ነፍ ዝበሉ ሰድያ ተንሲኡ ነፍ ክብላ ይኽእል። እዚ፡ ስለምንታይ ከምኡ ትገብር ከማዝኻ ከይተረደኦ፡ ሃንደበት ትወስዶ ስኮምቲ ክኸውን ይኽእል እዩ። ብሰባት ክትፍቶን ክትምህሮምን ዲኻ ትገብሮ ዘሎኻ ወላስ ሕልናኻ ገዲዱካ ኢኻ ንጹር መልሲ የብሉን፡ እንተኾነ እዚ ተግባራት ከም ወጽኢት ሶምፕቶምራዊ ባህርያት ክጥቀስ ይኽእል እዩ።

2. ብመሳረት ክልሱ-ሓሳብ ሃውቶርን፡ ኣብ ጋሻ ኣብጠ፡ ሓደ ሰብ ዝተፈልየ ባህሪ ከገጽርቕ ይኽእል እዩ። ሓደ ካብዚ ባህርያትዚ፡ እሙንን ቅኑዕን መሳሉ ክቐርብ ይደሊ። እዚ ግና ኣብ መወዳኢታ ሕማቕ ወይ ዘጸለመ ወጽኢት እዩ ዝህብ፡ ንኡብት ኣብ ሓደ ሓደ ሓንጋል ደቂ ሰብ ካብ ንብር ወጺኢ፡ ኣካይዳ ኣለዎ። ገለ ካብዚም ወዲ ሰብ ሓደ-ሓደ ግዜ ዝዝበርዎ ሶምፕቶምታት ባህርያት ንምጥቃሱ-

1. ንኖት ሰባት ኣብ ስኮምትኻ ደርኺት ክፈጥሩ ይኽእሉ እየምዩ። ንኡብት፡ ሓደ ወዲ ንሓንቲ ኣብ ኣውቶብስ ጥራይ ዝረኣየ ጓል ንኽፀማሃዮ ኣሊ፡ ካብ ነፍ ዝበሉ ሰድያ ተንሲኡ ነፍ ክብላ ይኽእል። እዚ፡ ስለምንታይ ከምኡ ትገብር ከማዝኻ ከይተረደኦ፡ ሃንደበት ትወስዶ ስኮምቲ ክኸውን ይኽእል እዩ። ብሰባት ክትፍቶን ክትምህሮምን ዲኻ ትገብሮ ዘሎኻ ወላስ ሕልናኻ ገዲዱካ ኢኻ ንጹር መልሲ የብሉን፡ እንተኾነ እዚ ተግባራት ከም ወጽኢት ሶምፕቶምራዊ ባህርያት ክጥቀስ ይኽእል እዩ።

2. ብመሳረት ክልሱ-ሓሳብ ሃውቶርን፡ ኣብ ጋሻ ኣብጠ፡ ሓደ ሰብ ዝተፈልየ ባህሪ ከገጽርቕ ይኽእል እዩ። ሓደ ካብዚ ባህርያትዚ፡ እሙንን ቅኑዕን መሳሉ ክቐርብ ይደሊ። እዚ ግና ኣብ መወዳኢታ ሕማቕ ወይ ዘጸለመ ወጽኢት እዩ ዝህብ፡ ንኡብት ኣብ ሓደ ሓደ ሓንጋል ደቂ ሰብ ካብ ንብር ወጺኢ፡ ኣካይዳ ኣለዎ። ገለ ካብዚም ወዲ ሰብ ሓደ-ሓደ ግዜ ዝዝበርዎ ሶምፕቶምታት ባህርያት ንምጥቃሱ-

1. ንኖት ሰባት ኣብ ስኮምትኻ ደርኺት ክፈጥሩ ይኽእሉ እየምዩ። ንኡብት፡ ሓደ ወዲ ንሓንቲ ኣብ ኣውቶብስ ጥራይ ዝረኣየ ጓል ንኽፀማሃዮ ኣሊ፡ ካብ ነፍ ዝበሉ ሰድያ ተንሲኡ ነፍ ክብላ ይኽእል። እዚ፡ ስለምንታይ ከምኡ ትገብር ከማዝኻ ከይተረደኦ፡ ሃንደበት ትወስዶ ስኮምቲ ክኸውን ይኽእል እዩ። ብሰባት ክትፍቶን ክትምህሮምን ዲኻ ትገብሮ ዘሎኻ ወላስ ሕልናኻ ገዲዱካ ኢኻ ንጹር መልሲ የብሉን፡ እንተኾነ እዚ ተግባራት ከም ወጽኢት ሶምፕቶምራዊ ባህርያት ክጥቀስ ይኽእል እዩ።

ሓደ ሓደ ግዜ ሓንጋል ደቂ ሰብ ካብ ንብር ወጺኢ ኣካይዳ ኣለዎ፡ ገለ ካብዚም ወዲ ሰብ ሓደ-ሓደ ግዜ ዝዝበርዎ ሶምፕቶምታት ባህርያት ንምጥቃሱ-

1. ንኖት ሰባት ኣብ ስኮምትኻ ደርኺት ክፈጥሩ ይኽእሉ እየምዩ፡ ንኡብት፡ ሓደ ወዲ ንሓንቲ ኣብ ኣውቶብስ ጥራይ ዝረኣየ ጓል ንኽፀማሃዮ ኣሊ፡ ካብ ነፍ ዝበሉ ሰድያ ተንሲኡ ነፍ ክብላ ይኽእል እዩ። እዚ፡ ስለምንታይ ከምኡ ትገብር ከማዝኻ ከይተረደኦ፡ ሃንደበት ትወስዶ ስኮምቲ ክኸውን ይኽእል እዩ። ብሰባት ክትፍቶን ክትምህሮምን ዲኻ ትገብሮ ዘሎኻ ወላስ ሕልናኻ ገዲዱካ ኢኻ ንጹር መልሲ የብሉን፡ እንተኾነ እዚ ተግባራት ከም ወጽኢት ሶምፕቶምራዊ ባህርያት ክጥቀስ ይኽእል እዩ።

ሓደ ሓደ ግዜ ሓንጋል ደቂ ሰብ ካብ ንብር ወጺኢ ኣካይዳ ኣለዎ፡ ገለ ካብዚም ወዲ ሰብ ሓደ-ሓደ ግዜ ዝዝበርዎ ሶምፕቶምታት ባህርያት ንምጥቃሱ-

1. ንኖት ሰባት ኣብ ስኮምትኻ ደርኺት ክፈጥሩ ይኽእሉ እየምዩ፡ ንኡብት፡ ሓደ ወዲ ንሓንቲ ኣብ ኣውቶብስ ጥራይ ዝረኣየ ጓል ንኽፀማሃዮ ኣሊ፡ ካብ ነፍ ዝበሉ ሰድያ ተንሲኡ ነፍ ክብላ ይኽእል

ቁርሲ ሰንበት

መርሃዊ ገብረሚካኤል

ጠንቂ ጓህን ሓዘንን እንታይ እዩ?

ሓደ እዋኑ ወትሩ ሕገሰን ትሰፉውን መንእሰይ ነበረ። ሓደ መዓልቲ ከኣ ናብ ሓደ ሽምገለ ብምኻድ ነፃሚ ክብልዎ ሓተተ፦ “አቦ ኣብ ዓለም እቲ ዝጸበየ ንሓገሰ ዘጥፍእ ነገር እንታይ እዩ? ኣነ ብዘሐረይ ሕገሰ እዩ። ከሉ ግዜ'ውን ሱሓቕን ተዋኒየይን እዩ። እንተኾነ ኣብ ህይወተይ ብዘኾነ ምኽንያት ከይገሃን ከይሓዘንን ብዘብል ምኽንያት ኣብ ጭንቀት ክሕመም ደርኢ እዩ። ስለዚ፡ ነም ቀደመይ ሕገሰን እወታዊን ኮይነ ንኽቕጽል እንታይ ክገብር ኣሎኒ?”

እዩም ሽምገለ ሰብኣይ ቁሩብ ድሕሪ ምሕሳቡ ርእሶም ብምንቕናቕ ነፃሚ በልዎ “ሕራይ! እቲ ክትፈልጦ ዝግብኣካ ነገር ክዝገብረሎ እዩ። ግን ቅድሚኡ ሓደ ነገር ክትገብረሎ ክትሰምዕ ኢኻ፡፡”

እቲ መንእሰይ፡ ብዕቡጥት ጫጥ ናይ'ቶም ኣቦ እናተገረመ ፍሽኽታ ኣሰንጹ “ጽገም የብሉን እንታይ እዩ ንሱ?” ብምባል ድልወትቱ ኣርእዩ። እዩም ሽምገሉ ዘረባ ብምቀጽሉ ነፃሚ በሉ “ኣብ ድሕሪ'ቲ ኣነ ዝሰገርሉ ቤት ሓንቲ ጥርሓ ዕነሮ ኣሎ። ነዚ ዕነሮ ማይ ክትመልኦሎይ እየ ደልየ ዘለኹ፡፡ ምኽንያቱ ምስ'ዚ ዘለኽዎ ዕድመ ናብ ሩብ ወሪደ ማይ ክመልኦ ኣዝዩ ከቢድ እዩ ንዓይ። ነዚ ዝገልኩ'ኻ እንተ ኣማለእኩ፡ ብዘይካ'ቲ ዝሓተትኩዎ ሕቶ ምምላኑ ኣብ ርእሰኡ'ውን ክልተ ቅርሺ መቕኖሽ ክህቦኻ እዩ።”

እቲ ወዲ ኣብቲ ግዜ'ቲ ገዝዘብ'ውን ኣድልይዎ ስለ ዝዘረ፡ ወሽጡ ብሃንቀወታ ክጋጽር ተፈለጦ፡ ድሕሪ'ዚ፡ ኣብ ቤት'ቲ ሰብኣይ ንክሰረት ሻሕኒሉ ብምልዓል ማይ ኻሕምጸኹ ብፍጥነት መንገዲ ሩባ ሕዙ ተዓዝረ። ድሕሪ ቁሩብ ግዜ ናብ'ቶም ሽምገለ ሰብኣይ ብምምላኑ ኑቲ ዕነሮ ማይ ከምዝመልኦ ሃጊምኑ፡፡

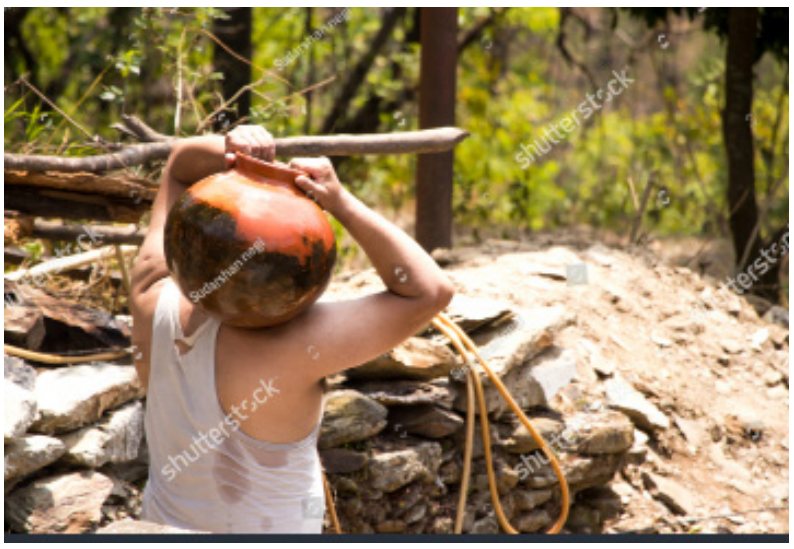

“እዋይ ዝወደይ ይቕረታ ግበረለይ! ኣብ ክሽኒ'ውን ካልእ ጥርሓ ዕነሮ ከምዘሎትኒ ከይገርኩ'ኻ ረሰዎ። ንዕኣ ክትመልኦሎይ ትኽእል ዲኻ? ዝኢ እንተ ኣስሊጥካ ከኣ ተወሰኽቲ ክልተ ቅርሺ መቕኖሽ ኣለዋኑ፡ ሽው ምስ'ተን ቀዳሞት ብድምር ኣርባዕተ ቅርሺ ይኾሃልኑ፡ በዚ መጠን ገዝዘብ ከኣ ንምዝኡ ዘድልዮ ሃገር ክትገብእ ክትኽእል ኢኻ” በሉዎ፡፡

መንእሰይ ኣርባዕተ ቅርሺ ብሰኣሊ ኣብ ኣእምሮኡ እናተራእየኑ ብዘይ ቅድመ ኩነት ናብታ ዝተባሃሉዋ ዕነሮ ተጠዊሉ፡ ኣይደንግጾን ኣብ ወሽጠ ሓዲር ግዜ ነታ ዕነሮ ማይ መልኡ፡ ብቕጽበት እናካህለ ጥርሓ ዕነሮ ኣሳትኡ፡ ንዕኣ'ውን እንተ መለእኦሎይ ካልእ ተወሰኽቲ ክልቲ ቅርሺ ክወሰኽ እዩ፡ ከሉ ምሉ ከኣ ሽዳሽተ ቅርሺ ይኾሃልኑ፡ ብዙሕ ገዝዘብ ትውንን ማለት'ዩ፡፡”

ገጽ'ቲ መንእሰይ ቡቲ ተዋህለሉ ክረኽቦ ዝኽእል ገዝዘብ መመላሱ ደብርህ ነበረ፡ ቡቲ ገዝዘብ እንታይ ክገብእ ከምዝኽእል ኩሉሰብ ስምዒታቱ ምቛጽጻር ሰኣኑ፡ ነታ ሳልሰይቲ ዕነሮ ማይ ክመልኣ ግዜ ኣይወሰደሉንዃ፡፡ መለእዋ ናብቲ ሽምገለ ምስ ቀረቡ ኣዝዩ ደኺመን ሓይሉ ጸንቂቑን ነበረ፡፡

እዩም ሽምገለ ሰብኣይ ኣብ ክንዲ እተን ሽዳሽተ ቅርሺ ብቕጽበት ክህብዎ ዝኽእሉ ብጽዋግ ገጽ ነፃሚ ኣሉም ኣጉረምረሙ፡ “እዋይ ጉድ! ኣብ ዓለም እቲ ኣብዚ ረሰዪ ሰብ ኣነ እየ መሳሪ!? ምሳይ ዋላ ሓንቲ ሳንቲም ነፃሚይ በሊይ ከይሃገርኩ'ኻ ረሰዎ፡፡ እዚ ዝገበኦ መንእሰይ ኣይተኾነ፡ እንተኾኑ ነገራት ካብ ክወንኑት ወጺኡ ብምኹናም ኣብዚ እሓዘሉ፡ እዚ ወደይ ኣይትሓዘሎይ ንዓኻ ዝሃበኻ ወላ ሓንቲ ገዝዘብ የብሊይን፡ ንሎሚ ብዘይ ገዝዘብ ናብ ቤትካ ክትኪይድ ኢኻ፡ ብሓፈሻ ንዓኻ ዝኾነ'ውን ዋላ ሓደ ነገር'ኳ የብሊይን” በሉዎ፡፡

እዚ ዝዀነ መንእሰይ፡ እቲ ነም ሳህመት ጸብሊል ኣሉ ክርእ ዝወዓለ ተስፋኡን ፍሽኽታኡን ንኡሉት ጠፍኡ፡ ብጥሁይ መንፈስን ብስልኪይ ስምዒታትን ደኒኑ መሬትመሬት ክጥምት ጀመረ፡ ሽው እዩም ሽምገለ ናብኡ ጸግዒ ብምባል፡ ንሕደት ግዜ ኣትረርም ሓቘፉዎ፡ ቡዃን ዝርኃቦን ኣሰናናም ፍሽኽ ክብሉ እናፈለጉ ከኣ ነፃሚ በልዎ፦ “እዚ ወደይ ኣይትጨነቕ! እቲ ሓቂ ነፃሚ እዩ፡ ንዓኻ ዝኾነ'ውን ቁሩብ ቅርሺ ኣለዋኒ፡ ከሉ'ቲ ክትገብሮ ዝኽእክኡ'ኻ ነገራት፡ ኣብ ህይወት ሓደ ኣጋጺሉ ትምህርቲ ክህቦ ስለ ዝደለኹ እዩ፡ ንሱ ከኣ ብዘዕባ እቲ ዝዀነ ንሓገሰና ዘጥፍእ ነገር እንታይ ምኾኑ ክፈልጥ ክኢሉ ስለ እንጸብ ድማየ ግዳይ ንዚን ሞግዓቅትን ንኾውን፡ መብዓትኡ እዋን ትጽበታትና ካብ ክወንኑት ዝረሓቑ ወይ ልዕሊ ክወንኑት ክኾኑ ደረኣዩ እየምኑ፡ ነምኡ ክሽክወን ግና ኣይግቡን እዩ፡ ንሱ ከኣ ዘፍቅርናዮም ከፍቅሩና፡ ጸበቕቕ ስለ ዝበገርናሉም ካብኡም ጸበቕቕ ክገጽበ የብልናን፡ ባህሪያት ደቂ ሰብ ሓደ ዘይክኸውን ነምዝኽእል ተገዝዘቡ፡፡

“ነም ሰባት ማጠጹ ከሉ ግዜ ነገራት ነምቲ እንደልዮም ክኾኑ'ልና ንደሊ ኢና፡፡ ብፍላይ ካብ ሰባት እንጽበዮም ነገራት ልዕሊ ትጽበታና ክጽብቑ ባህጊ ኣሎና፡፡ እዚም ትጽበታት ደማ እዩም ኣብ መወዳኣታ ጠንቂ ብሃዲት፡ ተሃሩ ምቕራጽ፡ ንሃሊ ሞግዓቅት፡ ሕርቃኑ ቅሬታን ምምሪርን ክኾኑ ዝረኣዩ፡፡ ስለዚ፡ ኣብ ሰባት ዘሎና ትጽበታት እንተ ቀሊሕናዮምን ሰባት'ውን ከሉ ግዜ ትጽበታትና ነምልኦልና ክኾሉ ነምዝዀኑ'ኽ እንተ ተረዳእናኑ ኣብ ህይወት ሕጉሳት ኳንና ክሰብር ንኽእል ኢና፡፡ እዚ ወደይ፡ እምባኦ'ኺ'ስ መልሲ ናይ ሕቶኻ ቡቲ ክተካይዶ ዝረተዎ ንጥሪታት ተመሊሱ ክኾውን ተሃሩ እንብር” ብምባል ጽማ ናይ'ተን ማይ ዝመልኦን ዓታሩ ሽዳሽተ ቅርሺ ኣብ ኣዱ ኣምጺኑም ኣፋነወዎ፡፡

ሰብ ዶ ሕልናኻ እንተወቕሰካ . . .

“ከይብለኒ ብዘብል ምኽንያት፡ ካብ ክንደይ ትብሃገምም ነገራት ተሪፍኑም ኣለኹም?” ብዘይሕሰብኦ እንተተዋሃሩ ዝርዝራቱ ብሓቂ ሕይት ኮይኑ ኣይምተረኽበቡ፡፡ ብሓፈሻ ሰባት “ከይብለኒ” ዝበልቲ ምኳንና ዘሎ'ኳ ሓብሪዊ ረቛሕ እዩ፡፡ ንሓደ ሕሞቕሰ ይትረፍ፡ ንጽበቕቕ ነገር ኣኳ ኣብ ክንዲ ናብ ሰናይ ናብ ኣሉታዊ ሸሚኑ እናወሃዘዘ ከምዚን ከምቲን ምባል ዝቐልለና ፍጡራት ምኳንና ክዘንጋዕ የብሉን፡፡ እቲ ኣተሓሳስባ ዛወባ ግና፡ ሰባት ሕልናናዶ ዋሳስ ኣብ ዘርዎና ዝርከቡ ሰባት ከይወቕሰና እንከፈ. ደብዘኽ? ዝብል እዩ፡፡ ስለዚ፡ ኣብ ከምዚ ከኒታት ሃኖይ ቀዳምት ንህብ ኣብ ዘለም ርድኢትና ዝምርከሰ'ኳ እንተኾኑ ኣብዚም ነገራት ግና ልዕሊ ዝኾነ ግዜ ኣተኩሮ ክንገብር ክኽእል ኣሎና፡፡

- ኣብ ፍቕሪ ዳርጋ ክንዲ መርደእ ጥልመት ክህሉ ስለ ዝኾኑ፡ ልብኻ ክሳብ ዝጠፍኣካ ኣይተፍቅር ወይ ኣይትእመኑ፡ - ተጋዳዊ ኢልካ ክትኾቕሪ ነካ ክትሰፉ ግበእ ኣይዛኑ፡ እኳ ደኣ 'ካብ ጌጋይ እንታይ ተማሃረ' ኢልካ ዘይምሕሰብ እዩ ከሕፍረካ ዝግበኦ፡፡

- ግዜን ኩነታትን ሓደ ዘመሳሰል ነገር ኣለዎም፡፡ ንሱ ከኣ የሳልዮን ይፈላልዮን ምኳናም እዩ፡፡

- ኣብ ፍቕሪዊ ዝምድና ብልምዲ “ልበይ ወሳደትለይ ልበይ ምስለለይ” ዝብል ብዚል ኣሉ፡፡ ከምዚ እናበልካ ኑብሃኻ ክተታልል ግበእ ኣይዛኑ፡ እኳ ደኣ ሓደ ክትፈልጦ ዘለካ ምስጠር ኣሉ፡፡ ንሱ ከኣ ልብኻ ምሳኻ እያ ዘሎ፡ ወትሩ'ውን ምሳኻ ክትህሉ እዩ፡፡

- ስዋምት ኣብዋት ክምስሉ ከምዚ ይብሉ - “ሕሰት ክትፈልጥ ህያም ከተምልጥ፡፡” እዚ ዘመልክቶ ሓቂ እንተዝልዩ ግዜን ኩነታትን ክሳብ ዝርህወካ ንግዚኡ ጸገም ክትብል ወይ ካብቲ ዘለኻዮ ሃዋህው ናይ ምዝላቕ ሰባምቲ ክትወስድ ከምዝኽእ እዩ፡፡ ብዘይካዚ፡ ዘይትፈልጦ ንክትፈልጥን ዝ ደ ለ ኻ ዮ ን ኽ ት ረ ክ ብ ን ምሕታት፡ እቲ እሽን መሳረታዊን ቅድመኩነት ምኳኑ ንምንጋር እዩ፡፡

- ንሱ ምህላወን ዘ ይ ም ህ ላ ዉ ን ትጠራጠር እንተ ደኣ ኳንኑ ብዋበኡ እንምት ኣብ ሃይማኖትካ ፈረሱ ኣሎ ማለት እዩ፡፡ እዚ ይኹን እምባር ገለ ሰባት ኣብ ዘርያኦም ዘለዉ ሰባት ስለ ዘዘወተሩዎ ጥራይ ንሓደ ነገር ናይ ምህዮብ ልምዲ ኣለዎም፡፡

- ኣብ ሓደ ጽሑፍ ከምዚ ዝብል ጥቕሲ ደርኢ ነበረ - “ፖለቲካ ብሓሳት ወይ ብሓቂ ዋላ'ውን ብሰቕታ ንሓደ ሰብ ወይ ሕብረተሰብ ከተእምን እትጥቀመሉ ማለ እዩ፡፡” ንሽኸምካ እንታይ ምባልኩም? ከይብለኒ ብምባል ወይ ሰባት ብብዘሕ ስለ ዝኾመሉ ጥራሕ ዶ ምኾመኽሙ ዋላ ወተሞኾኑም ዝኾምሉ መንገዲ ብምሓዝ ክትካትዑን ሓሳባትከም ክተፍስሱን ምኾኑልኩም?

- እናንዃካ ትኑር ዘለኹ እናሱሓቕካ እዘዘንትወሉ ግዜ ርሑቕ ዘይምኳኑ ዘመልክት ብምኳኑ፡ ሰባት ከይብለኒ ብምባል ንብዮትካ ምግታእ ኣቋርጽ፡፡

- እቲ ዝበለጸ ጸጋ ብነፃም ካብ ዓሪትካ ምትንፃእን ወፈርካ ምምላእን እዩ፡ ሰባት ግና ከይሕመዩ ስለ ዝፈርሑ፡ ዝኢ ከም ጸጋ ምዋሞት ውድቀት ዝመሳሰም ኣይሰኣኑን እየምኑ፡ ስለዚ ድማየም ንሓደ ዓቢ ነገራዊ ኩነት ከም መዝለጊ ጸጋ እናጠመቱ ንነኡ ብዘይ ምወናናም ወትሩ ክስለቡ ዝረኣዩ፡፡

ካብ'ዚም ኩሉም ዝጠቐስናዮም ነገራት ግና፡ እንተስ ሰባት ከይብለኒ ብዘብል ምኽንያት፡ ወይ'ውን ሕልናና ደሪገና ካብ ክንብሎም ዘይክንብሎም ንመርጽሉ ግዜ ብዙሕ ምኳኑ እዩ፡፡

ምስላ ንደለይቲ ልቦና

ዘሎ ግበር፡ ዝሞተ ቅበር፡፡
ሃብታም ብገንዘቡ፡ ድኻ ብጥበቡ ይቀራረቡ፡፡
ወርቂ ኣብዛሕኩ፡ ኣፍ ኣብላሕኩ ነዋዋጽእ፡፡
ክትጸምእ ብቕሊ፡ ክትደክም በቕሊ፡ ክትሸየም ዓቕሊ፡
ክትጠሚ እኽሊ ይሃብካ፡፡
ዝሃቡኻ ኣኾምስዕ፡ ዝገበሩኻ ኣይትረስዕ፡፡
ዝሃበ ይፍቶ፡ ዝፈረየ ይእቶ፡ ኣየድልዮን ሕቶ፡፡
ንሰብ ተሃብካዮ ናቱ፡ ሰብ ይሕጎስ እዝጊ ይፈቱ፡፡

ሰደኩ

8			3					4
	9					3		6
6			8	1				
			7			5	6	
	3			6			4	
7	8		5					3
	6			2	9			
	1		4		7		2	
2				3		1	7	

ኣንባብ ጸወታ፡ ካብ ሓደ ክሳብ ትሽዓተ ክሰው ቁጽሪታት ንጋደም፡ ንትኹል ንክያዩ ከምኡ'ውን ኣብ ውሽጢ ሓደ ትርብዓት ሳንዳኽ ከይተደጋገሙ ከምልኡ ኣለምና፡፡

ኤፍሳዊ ሰለሞን ተኽለማርያም ፈጊ

ምትሕግጋዝ - ማሕበረ ባህላዊ ውርሻ ሕብረተሰብና

ገርጊስ ፍቓድ ድራር

ኣብ ከተማ ብዛራ ናይ ምትሕልላይን ሃንሓድሕድካ ናይ ምትሕግጋዝን ዘሕለፍን ዘድንቕን ባህላዊ ውርሻታት ኣሎ። ካብ'ዚ ድልዱል መሳርያ'ዚ ብምብጋስ ከኣ ኣብ

መርዓት ብሊን

ታሪኽ ፖለቲካውን ብረታውን ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ከምኡ'ውን ኣብ ምዕቃብ ልኡላውነት፣ ዳንመሃግዝን ልምዓትን ሃገር፣ ሓድነት ዘደልድል ማሕበራዊ ፍትሒ ዘምስ ሃገራዊ ባህሊ ብምስኒኽሱ ዘስርጽ መሳለዩ ኤርትራዊ ሕብረተሰብ ኮይኑ ኣሎ። ኤርትራዊ ዜጋ፣ ንረቡዓ ሃገርን ብጹይን ከሉ ዓይነት መሳዋእቲ ንምፍፃልን ወትሩ ድልው ኣዩ። ኣብ ዝዘለዎ ይዝሉ፣ ነዓይ ይጥዎሚ ዘይብል፣ ምግባትን ስዕዋን ፈንፈነን ወገድ ኣሉን፣ ብወልቕን ብዛዘራዊ ማኣዞትን ንጽገግዝ ምሕጋዝ ኣብ ከሉ ብዮዝቦ ዝሰረሓሉ ዘሎ ሃገራዊ ውርሻኡን መሳለዩኡን ኣዩ።

ኣብ ብዛረ ብሊን ንጽገግዝ ኣባላት'ቲ ማሕበሪ'ም ምሕጋዝ እናተወራረሰ ዚኸይድ ያታ ኣዩ። እቲ ሕብረተሰብ መሳብሮኡ ብዘይዳ ኣብ ሕርሻን መሳስን ዘምርኃሰ ስለዘኾነ እቲ ብጉልበት ይኹን ብሻዋት ዘግበር ምትሕግጋዝ'ውን ኣብዚ ንዋፊታት'ዚ ዘተኣረ ኣዩ። ነም ወህብ ኣብቲ ዓዲ ዘለዉ ወላድ ዘይብሉም ጻንታ መኾናት፣ ብዘተፈላለየ ምኽንያታት ደቆም ዝተጎድኦዎም ሓልፋይ ዘይብሉም ስድራቤታት፣ መባእታት፣ ሕመማት፣ምግዳሪታን ኣእምሮኦ'ውን ኣሳለውን ሰኽልና ዘለዎምን ካልኦትን ጽገግዝ ጸር ናይቲ ዓዲ ኢያ ኣዩ። ብዘይካ'ዚ ውን እዩም ጥሪን ጸባን ዘለዎም ስድራቤታት ጸብ ጥሪየም ኣብ ምምቕራሕ ይኹን ኣብ ገዜ ቦዓት ኣብ ዚግበር ሕፍድ ንግዳት ጎረባብየምን ደቂ ዓዶምን ከሕዝዙ ነም ግዴታኦም ኣያም ዝርኢዩዎ። ብፍላይ ሓሪስ ኣብ ትካልዉሉ ገዜ ከኣ ቡዝሪ ብምምዳብ ይኹን ብዝወሪ ቡጠዘሎሰዎ ጸባ ሓሳሊያም ብጽልጣኡ ናብ እንዳ ሓሪስ ምብጻሕ ልሙድ ኣዩ። ዝ ሓሪስ ወትሩ ሓሳፋ ካልእ ብጽባ ዝቐብበ ኣዩ።

ክራምት ኣትዩ ወቕቲ ማሕረስ ከጀምር ከሎ ኣብዚን ቀዳሞት መልኣትት ማሕረስ፣ ኣቡቲ ዓዲ ዘለዉ ጸገማት ተሳልዮም ቀዳምት ተዋሂቦምም ብወፈራ ግሪውቶም ነም ዘሕረስ ይግበር። ኣብዚ ገዜ'ዚ ብዘይካ'ዚ ኣብ ቕድሚት ዝጠቕሕናዮም ጸገማት ፍሉይ ቕላሕታ ዝግበረሎም ስድራ ስወኣት'ውን ኣለዉ። ናይ ስድራ ስወኣት ጉዳይ ባህላዊ ግዴታ ጥራሕ ዘይኮነ ሃገራዊ ሓላፍነት'ውን ስለዘሸከሉ ብዘርኢዮ ከነታት ጸገማት ዝሸኑ ስድራቤታት ፍልይ ዝበሉ ኣያኑ።

እዞም ኣብ ምጅማር ክራምት ብወፈራ ግሪውቶም ዝተሓረሰሉም ጸገማት ኣባላት'ቲ ዓዲ ክሳብ እዋን ቀወዲ ኣብ ዘሎ ወቕቲ ምኣኑ ምህርቲ ግሪውቶም ብዘመሳሳሊ ኣገባብ ብወፈራ ኣይ ጃህያይ ምብታ'ኽ እኽልን ዓጸድን ተኻይዱሉ ኣብ ቀፍኡ ዘኣቱ። ስለዚ እቲ ብዘለ ኢንጣዊ ወይ'ውን ብዘፈጥሮ ጸገም ዝኸፈ ኣብ ናይቲ ሕብረተሰብ ብዘይ ዝኸፈ ስፍታ ንዕስታዊ መሳብሮኡ ዘድልዮ ሃገራት እናርከበ ቀሲኑ ኣይ ዘኣበር። ሕማቕ ኢንጣዊ ከይኑ ደርቕን ካልእ ባህርያውን ሰብ ሰርሖን ሓደጋታት ኣብ ዚጋጥመሉ እዋ'ውን ኣየም ቀዳሞት ተጠወርቲ እዞም ጸገማት ተኻይዱሉ ኣብ ቀፍኡ ዘኣቱ። ስለዚ እቲ ብዘለ ኢንጣዊ ወይ'ውን ብዘፈጥሮ ጸገም ዝኸፈ ኣብ ዓዲ ክሳብ እዋን ቀወዲ ኣብ ዘሎ ወቕቲ ምኣኑ ምህርቲ ግሪውቶም ብዘመሳሳሊ ኣገባብ ብወፈራ ኣይ ጃህያይ ምብታ'ኽ እኽልን ዓጸድን ተኻይዱሉ ኣብ ቀፍኡ ዘኣቱ። ስለዚ እቲ ብዘለ ኢንጣዊ ወይ'ውን ብዘፈጥሮ ጸገም ዝኸፈ ኣብ ዓዲ ክሳብ እዋን ቀወዲ ኣብ ዘሎ ወቕቲ ምኣኑ ምህርቲ ግሪውቶም ብዘመሳሳሊ ኣገባብ ብወፈራ ኣይ ጃህያይ ምብታ'ኽ እኽልን ዓጸድን ተኻይዱሉ ኣብ ቀፍኡ ዘኣቱ

ናይ ዕድመ ብዓል ጸጋ ጎብየ ኣብ ኣስመራ!

ጥንታዊ ኣሰራት ወይ ቅርስታት፣ ሀገጻታት፣ ገዳማት፣ ሓወልትታት፣ ዓስከሬን እንስሳታት፣ ቅርጽታት፣ መባዕል ወዲ ሰብ ዝገልጹ ኣሰራት፣ ሰእሊታትን ካልኦትን ካብየም ብዙሕ ግዜ እንሰምዎም እዮም፡፡

ኣብ ሃገርና፣ ብቐረባ ዝዋቀሱ ጥንታውያን ቅርስታት ብዙሓት'ኳ እንተኾኑ፣ ኣርትዮጵ ሀገጻታት ኣስመራ፣ ባጽዔ ከረን ኣዳሊስ ሓወልቲ መጠራ ሳፈራ ገዳማት፣ ከምኡ'ውን እቲ ድሕሩ ዝተረፈ ሓደ ሚልዮን ዓመታት ከም ዘለዎ ዝተገመተ ኣስከሬን ርኢስት ቡያ፣ ከም ወከልቲ ጠቐሰ ንኡሳልፍ፡፡ ከኣየም'ዘም ልዓለ ዝበለጸ'ከዎም ኤርትራ ሃገርና ምድረ ጥንታውያን ኣሰራት ምኳና ዘራጉዱ እዮም፡፡

ኣብ ህይወታውያኑ ናይ ዕድመ ብዓል ጸጋ ነበዝል ከሎ፡ ቀዲሙ ኣብ ኣእምሮና ዝቐጀለ ሰብ እዩ፡ እዚ ሕጂ ዝዘረበሉ ግን ኣብ ኣስመራ ኣብ ሓደ ቀጽሪ መንበሪ ቤት ሃዲሕ ዓመታት ዝበረ ጎብየ እዩ፡ "ብዋምት ዕድሚኡ ልዕሊ 200 ዓመታት ይብጽሕ ይብል" ዋናኡ ኣቶ ጀማል፡ ቅድሚ 50 ዓመት እቲ ዝ ነዮክ እንስሳ ኣብኡ ከምዘጎንሐም ገለጸለይ፡ "ጸሮ" ብዘብል ስም ከምዘጽዋዕ ድማ ፈለጥኩ - እዚ ኣብ ዝሮተይ ዝርኸብኩዎ ጎብዩ፡

ምስ ኣቶ ጀማል ኣልጠይብ ዓብደላ፣ ብናይ ሰራሕ ኢጋጣሚ ኣና ተራኺብና፡ ሓደ መዳልቲ፣ ናብ ቤቱ ሓዘኒ ኸደ'ሞ፣ ኣደህባይ ዝመጸከ ዓቢ ጎብየ ኣብ ቀጽሪቲ ቤት ረኣኽ፡ ጎብየ ክርኢ መጀመርታይ ኣይነበረን፡ እቲ ጎብየ'ቲ ግዜ ኣብ ዳሕረዋይ የማናይ ክፋል ድርዒ ኣትዩ ዝነበረ ነገር ተዓዘብኩሉ፡ ጠንቁ ንምፍላጥ ቀረበ ተመልከትኩዎ፡ እቲ ነኻል፣ ብሽመይ ዝተፈጥረ'ዩ ዝብል ሕቶ ንኸልዕል ድማ ግድዮት ነሃረ፡፡

ኣቶ ጀማል፡ "ኣብዚ ምኃና ዝቐመጥ ቪተርዮ ዝብሃል ኣኻይ ነይሩ፡ ሓደ እዋን ኣይይ ኣብ ዘይብርናሉ ግዜ ኣዕርገሩኒ ብምባል ብኤለክትሪሲቲ መንደል (ትራፓኖ) ገይሩ ነዲልዎ፡ ንሱ ከይኣኽሎ ድማ ኣብታ ዝተገድሰት ነኻል፡ ናይ ሓዲን ሰንሰለት ብምስኣሉ፣ ምስ መንደቅ ኣጣቢቁ ኣሰርዎ፣" ድሕሪ ምባል ኣብ ሓሳቦት ተሸሚሙ ንድሕሪት ተዓዝሪ፡፡

ገለ ሃር ከም ዝዘዘሮ ተረዳኢ ሃዳኢ ተጸቢኸዎ፡ ካብ ዝኸሩ ተመለሰ፣ "ወላዲተይ፣ ጉጸሮ ከም ወሳዳያ ትርእዮ ነይሪ፡ ወትሩ፣ ክትኣቱን ክትወጽእን ቀዲማ ደጋዩ ትጉበር፡ ንሱ'ውን ካኾኸሎ ክኸፈት ኣብ ዝሰምዓሉ ግዜ ናይ ሓገሰ ምንቅስቓሰን ደምጹን ይገብረሉ፡ ሓደ መዳልቲ ወላዲተይ ብደገ ጸኒሓ ትኣቱ'ሞ ከም ቀደሙ ኣይተንቀሳቐሰኔ፡ ወላዲተይ፣ ሓድሽ ባህሪ ጸሮ ገረሞ፡ 'ጸሮ ወደይ ኣበይ ድኣ ኣለኻ?' ክትብል፣ ቡቲ ዘልመደቶ ጸወዳ፣" ብምባል ነቲ ዘጋጠመ ኣስፊሑ ኣዘንተወለይ፡፡

ጸሮ ክንቀሳቐስ ፈተኑ ይኹን'ምባር ካብ ምዕንይናይ ዝሓልፍ ተግባር ድማ ኣየርኣየኑ፡ ወላዲት ጀማል፣ ተጸለኣዎ ከዳኸውን ተጠራጠረት፡ ኩነታቱ ንምርግጋጽ ድማ ቀሪብ ተግዝቡዩ፡ ሰንዳዩ ብዘዘጠሮ ክስተት፣ ናብ ሓዋ ቪተርዮ እናጠመተት፡ "እንታይ'የ ዝርኢ ዘለኽ?" ብምባል ጨደረት፡፡

ቪተርዮ ምስ ኣዕርጊሮ ዝ. ስጉምቲ ከም ዝወሰደ ነገሪ፡ ጋሪኣን ሕርቃናን ክትጻወር ኣይክኢሉትን፡ "እዚ ዝ ካብ ገዛና ዝ. ጎብየ'የ ገቐርጉ ካብ ገዛኡ ሓሊፉ ናብ ዘኸዶ የብሉን ዓቕልካ ዘጽብበልካ እንተኾይኑ ንሃና ዝኾነ ድለ"፡፡ ኢላ ከም ሓረሰ ነብሪ ክትጥሕሮ ደለየት፡፡

ኣቶ ጀማል፣ "እዚ ትርእዮ ዘለኻ ጸሮ፡ ንብምሉኡም ዝኸቲ ኤርትራ ዝርኣየ እዩ፣" በሊ'ሞ፣ ከም ሰብ ታሪኹ ዘይገልጽ ምኳኑ ሓዘንሉ፡ ብወኻጠይ ድማ "እዛ ሃገርናስ ዋላ ህይወታዊ ቅርስ'ውን'የ ዝርከብ!" ክብል ኣዘሮ'ኾሮ'ኾ፡፡

ኣቶ ጀማል፣ "ወለድና፣ ዝ. ዝ ካብ ኣዕሪብ'የም ዝዘኣሙ፡ ጉጸሮ ድማ ምህዝ. ዝ ተረከብዎም፡ እየም ዝ. ዝ ዝርጠጉልና ኣዕሪብ'ውን ዝ. ዝ ካብ ጥልያን ከም ዝገዝኦዎ ሰድና ዝኸብር፡ እየም ናይ መጀምርታ ዋናታት እዚ ዝ ዝሰዙ ኢጣሊያውያን ካብ ግብጺውያን ክገዝኦዎ እንከለው፡ ጸሮ 100 ዓመቱ ገይሩ ከም ዝሰረ ሓብሬታ ኣሎና፣" ክብል ኣዘንተወለይ፡፡ ልዕሊ 200 ዕድመ ዘለዎ ጎብየ ብቸገዎ ዝ. ክኣልፎ ኣይደለኾኑ፡ ምኽንያቱ፣ ተምኳጠይ ካልእ ተምኳጥ'የ ወሲዱ፡፡

ጸሮ፣ ካብ መዋዕሊ ግብጺውያን ጀሚሩ ነይሩ ማለት እዩ፡ ቅድሚ መዋዕሊ ኢጣልያ 100 ዓመት እንተ ገይሩ፣ ሕጂ ክንደይ ወሲኹ ከም ዘሎ ንምፍላጥ ተወኒ ጻህነ ንምኳይድ፣ ክልተ ሕቶታት ክምስሓሎ ደለኽሩ፡ እታ ቀዳመይቲ፣ ንዘምልከቶ ኣካል ተወከሰ ዕድመ ጎብየ ክፈልጥ፣ እታ ካልኣይቲ ድማ ባህሊ ናይ ቀጽሪ ቅመራ ክጥቀም፡፡

ብዘዕባ ጎብየታት መሳጊታዊ ሓበሬታ ንምርኻብ፣ ናብ ኣቶ ፍጹም ሓገሰ ሳህሎዋይ ከኢላ እንስሳታት ዘጠዓም ደወልኩ፡ ጎብዩ፣ ካብ 150 ክሳብ 250 ዓመታት ክጸንሕ ከም ዝኸኣልን ኣብ ገሊ ገሊ ጽሑፋት'ውን ክሳብ 400 ዓመታት ደጽንሑ ዝብል ከም ዘሎ ገለጸለይ፡ ናይ መሬትን ናይ ባሕሪን ጎብየታት ነዊሕ ዕድመ ከምዘለዎ'ዩ ዝ. ስ ዕድመ ከምዘለዎ ንእወን ነገረኒ፡፡

እቶም ኣብ መሬት ዝሰራሑ ጎብየ ሳህርን ኣቐጽልትን ከምዝ ኾኑ፣ እቶም ናይ ባሕሪ ጎብየታት ግን ከከም ዓይነቶም ዝተፈላለየ ዓይነት ኣመጋግባ ከም ዘለዎም ክኢሊታት'ቲ ዓውዲ ይገልጹ፡፡

ክሳብ ሕጂ፣ እቲ ዝገዘፈ ተሳሊኡ ዝገኘረሉ ጎብየ ሱልኳታ (Sulcata) ዝብል ኮይኑ፡ ክብደቱ ካብ 100 ክሳብ 120 ኪሎ ግራም ይብጽሕ፡ ጸታ ንምፍላይ'ውን ብቐርጺ. ናይ ድርሻን ግዘፍን ክፍሊ ከምዝኾነ'ውን ኣቶ ፍጹም ይወብሎኒ'ዩ፡፡

ኣብ ሃገርና፣ ብዘተኻየደ ኣፈናዊ ጻህሳ ኣስታት 11 ዓይነታት ጎብየ ይርከብ፡ ካብዚኣየም፣ እቶም 5 ኣብ ባሕሪ ዝርከቡ ኮይኖም፣ ሓደ ድማ ኣብ ጥዑም ማይ ይርከብ፡ እቶም ዝተረፉ ኣብ መሬት ዝሰራሑ እዮም፡ እቲ ኣብ ጥዑም ማይ ዝርከብ "ኤርትረያን ሳይድ ኔክ ተርትርል" ተባሂሉ ይጽዋዕ፡ እቲ ጎብየ'ቲ፣ ኣብ ኤርትራ ጥራይ'የ ዝርከብ፡ እዚ'ውን፣ ካልእ ልዑል ኣገዳስነት ዘለዎ ጸጋ ናይ ሃገርና እዩ፡

ቦዕልቲ ቤት ኣቶ ጀማል ኣልጠይብ ወ/ሮ ኣልማዝ ኣሞኑኤል ዝ. ጎብየ "ጸሮ" ኢላ ክትጽውዖ ሶማሽኩዋ፡ ጸሮ፣ ካብ ጸሮጸይዝ (ጎብየ መሬት) ዝተወሰደት ኣስጸሮተ-ቓል ምኳና'ውን ተገልጺሉዩ፡፡

ናብቲ ኻልኣይ ቅመራይ ንምእታው፣ ኢጣልያ፣ ንኤርትራ ምስእ ብምስእ ዝተቐጽረታ ብ1890 እዩ፡ ብመጀመርታ፣ ናብ ሚኒስትሪ ማይን መሬትን ኣኪቡኡ፣ ቤት ጽሕፈት ካዳስተር (ምዝገባ ኣብይቲ) ኸደኸ፡ ምኽንያቱ፣ እቲ ጸሮ ዘለዎ ገዛ ካብ ሓደ ሰድራ ናብ ካልእ ሰድራ እናተሰጋገረ ሰለ ዝመጽኡ፡ ኣብ ክፍሊ ካዳስተር መዝገብ ናይ'ቲ ዝ ብምጽራይ ዕድመ ጸሮ ክዋዕሎም ከኽእሊ'ዩ፡፡

ኣብ ቤት ጽሕፈት ካዳስተር፣ ቀዲመ ንኣቶ ቢንያም ሃብተሚካኤል ረኺብኩዎ፡ ዘመጽኦ ምኽንያት ምስ ኣወሓኽኩሉ፡ ምዝገባ ኣብይቲ፣ ምስ ምምጻእ ጥልያን ብ1888 ብኸተማ ባጽዔ ከም ዝተጀመረ ሓደ ዓቢ ፋይል ገጸሉ ኣርኣየኒ፡ ቀጸለ፣ ምስ ክልተ ኣባላቶም ዝኾኑ መንእሰያት፣ ኣራኸበ፡ ኣርኳማ ከደስን ኣና ኣሰደስን መዋዕቡቲ እናገጸለ፣ ነቲ ብቐጥቂ ጥልያን ዝተጸሕፈ ዝርዝራት ከም ማይ ክሰትያኡ ተዓዚቡ ተመሳሳዩ ኮኑ፡ ነቲ ብቐረባ ዝርኸቡኡ ሓበሬታ ድማ ብኸተማዝ ዝሰዕብ ኣሃፊሎ፡፡

"ኣልጠይብ ዓብደላ፣ ብ1974 ካብ መሓመድ ሰዒድ ቢን ጃሕለን ዝብሃሉ ኣሰራብ፡ ነቲ ዝ ዝእሞ፡ ክሳብ 2024፣ 50 ዓመት ምኳኑ'ዩ፡ መሓመድ ሰዒድ ቢን ጃሕለን ብ1952 ካብ ኢጣልያዊት ናሬቲ ማርጊሪታ ትብሃል ዝእሞ፡ ክሳብ 1974 ንጋ22 ዓመት ኣብ ትሕቲኣም ጸኒሑ፡ ናሬቲ፣ ካብ ዘንጋር ትሪዛ ወላዲኣ ክኸውን ይኽእል ብ1948 ናብ ሶማ ብወርሳ ኣመሓላልፋ፡ ክሳብ 1952 ንጋ4 ዓመት ዋና ነይሪ፡፡

ዘንጋር ትሪዛ ካብ ሎጂ ኣእኑ ብ1920 ከም ዝገዘኡ እቲ ሰድ ይሕበር፡ ክሳብ 1948 ንጋ28 ዓመት ድማ ብስም ነይሩ፡ ሎጂ ኣእኑ፣ ኣብ 1900 ካብ ግብጺውያን ዝእኡ፡ ንልዕሊ 20 ዓመት ድማ ንብረቱ ነይሩ፡፡

እዚ ጉዳ ካብ ሰድራ ናብ ሰድራ ንወለዶታት ክመሓላለፍ እንከሎ፡ ጸሮ ድማ ምስኡ'የ ክመሓላለፍ ጸኒሑ፡ ግብጺውያን ንኢጣልያዊ ሎጂ ኣእኑ ዝ. ጥንታዊ ሀገጻ ክሸጠሉ እንከለው (1900)፡ ጸሮ 100 ዓመት መሊኡ ምንጭኡ ዘመሓላለፍሉ ታሪኽ የለን፡፡ ግብጺውያን፣ ንጸሮ ካብይ ከም ዘምጽኡዎ ግን ኣይተሪልጠሉ፡፡

ጸሮ፣ ሎሚ ብዓርጋን ዝተሰሃፈ ይመስል፡ ኣጽፋሩ ዓንዲፉ ቀርኒኑ ዓጠሩ ሳህሎዋይ ክፋል ድርዑ ኾዲሉ ኣዲንቲ፡ ካብ 2015 ክጠልማኡ ጀሚረኑ፡ ጸሮ፣ ዝርገጠሞ ናይ ምርኢይ ጸገም፣ ብዓህሳ ናይ ኣኡዳዉን ርእሱን ይጥቀም፡ ነቲ ዝሰብረሉ ዝ ኣጸብቐ ኣጸጎጸዎ እዩ፡ ኣብ ቅድሚኡ ሓዲሽ ሃር እንተ ዘይጸሊሑዎ፣ ናብ ድኳዩ ይንቀሳቐስ፡ ኣእዙ ጸበጥቅ ናይ ምስዮን ግደ ዋላ ይሃልወኑ ጎብየ ብባህሪኡ ናይ ምሽታት ኣቐሙ ልዑል ብምኳኑ፣ ተፈጥሮ ዝለገሰሉ ተወህቦ ይሕዝ'ዩ፡፡

ጸሮ፣ ዕድሚኡ ምሉእ ምስ ሰብ ሰለ ዝተቐመጠ ህይወቱ ምስ ሰብ ዝተኣሳሰረ እዩ፡ ቀዳመይቲ ዝጸልእ ሃር ጸምዋ እዩ፡ ሰድራ ንመዳልታት ምስ ዝሸኹ፣ ካብታ ዝበደሓዎ ኣይንቀሳቐስኑ፡ ቀሪቡ ምስ ተስተወሰሰሉ ድማ፣ ንብዓት ጸረር የብሉ፡ ጸሮ ዝሕገተሉ ግዜ ኾኣ ጸዐቕቕ ምንቅስቓስ ኣብኣት ሰድራ ምስ ዝሀሉ ኢዱ፡ ከም ምልክት ሓገሳ ምንቅስቓስ የብዝሕ፡፡

ጸሮ፣ ዝሬታዎ ዓይነት መግቢ ሳዕጣን ካወሉን ኢዱ፡ ኣይይ ኣወጣሽ ወልደሚኻኤል፣ ቦዕልቲ ቤየም ንኣቶ ኣልጠይብ ዓብደሉ ጉጸሮ ሰመናዊ መቐሃን ይሬልየሉ ምንባሮ፣ ንእሽቶ ሓወን ኣቶ ክብሮም ወልደሚኻኤል የዘንቱ፡፡ ኣብ ግዜ ንእሽቱ፣ ንምርኒቶ ኣእምልቲ ከምጽኣሉ ይልኣኽ ምንባሩ ብምድናኖቕ ይገልጽ'ዩ፡ ጸሮ፣ ኣብ ቀጽሪቲ ቤት ዝርኸብ ባህርያዊ ቀጠልያ ሳህሪ፣ እቲ ልሙድ ሃሰስ እናበለ ዝበልያ ዕለታዊ መግቡ ኣይ፡፡

ኣብ ሕብረተሰቡና፣ ጎብየ ከም ከሉም እንስሳታት ዘጠዓም፣ ተዋሃስ ኣለዎ፡ ካብየም ብዘስምዶ ኣብ ዝ ዝተሓዘ እንስሳታት፣ ተፈታዊ ፍጥረት'ዩ፡ ምኽንያቱ፣ ብወሓድ ወጻኢታት ኾኑ ክልተ ወይ'ውን ልዕሊኡ ንዝኸይድ ወለዶታት ክመሓላለፍ ስለዝኽእል፡ ጎብየ፣ መግቢ ኣብ ዘይረኽበሉ ግዜ'ውን ንኣዋርሕ ብዘይ መግቢ ነጐንሕ ይኽእል'ዩ፡ ብዘለዎ ዘይጓጻ ባህርያት ብፍላይ ብጐጻኖት ኣመና ፍቱው ይገብሮ፡ ኣብ ዝተፈላለየ ዕድመ ንዝርከቡ ሰባት'ውን፣ ናይ መዋእል ደስታ ይህቡ፡ ጸሮ፣ ህያው ምስክር ኮይኑ ረኺቡዩ፡፡

ዛዕባ ጸሮ ኣመልከተ ጻህሳ ኣብ ዝገበርኩሉ፣ ካልእ ሰበፍታ'የ ሓዲሩ፡ ኣብዚ እዋን ጎብዩ ብደረጃ ዓለም፣ ካብየም ሓደጋ ምጽናት ኣንጸላልየዎም ዘለዉ ፍጡራት እዩ፡ ሊቃውንቲ ኸም ዝኸብሮዎ ጎብዩ፣ ብከምጋም ልዕሊ 80% ካብቲ ኣቐዲሙ ዝርከቡሉ ባህርያዊ ዝርግሐኡ ከም ዝጠፍኡ'የ ዝገልጹ፡፡

ጠንቅታት ምጽናት ጎብየ ብዙሓት እኳ እንተኾኑ፡ እቲ ገሊሑ ዝሪኢ ግን ጎብየ ረኺብ ኣልካ ካብ ባህርያዊ ቦታኡም፣ ንበይኑና ብዘይ መጻምድቲ ብምወሳድ፡ ናይ ምፍራይ ወይ ምብዝሕ ዕድሉም ምኽሓፍ እዩ፡ ብጽምዲ እንተ ኣምጽኡናዮም'ውን እንቋቕሑ ንምጽፋይ ምቕእ ናይ ሐዳ ቦታ ሰለ ዘይረኽቡ፣ ኣብዮም'የም ዝሞቱ፡፡ ሰለዚ፡ እዚ ብሰሪ ወዲ ሰብ ዝሰዕብ ዘሎ ምጽናት ጎብየታት ካብቲ ኣተኣሮ ክወሃ ዘለዎ ኣለ እንዝሓትኖ፣ ምስ ድፍረት ኣይትቐጽሉለዩ፡ ዝ. ፍቱውን ተኣምራታዊ ፍጥረት ቀጺልኑ ንምወሓሉ ተራ ሕብረተሰብ ክዕቢ ብዚ ኣጋጣሚ እጽውሑ፡፡

ኣስቲፋኖስ ንብረኪዳን (ሃረምኣፍሮ)

ናጽነት ደስበለ - ሰምራዊት ሞለስ

Bisha Mining Share Company
P.O. Box 4276
Asmara
Eritrea

Tel: (+291) 1124941
Fax: (+291) 1124941
www.bishamining.com

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company is inviting applicants for the following positions for Bisha site project.

1. **Position: Excavator Operator**

Department: Mining/TMF Project

Number required: Six (06)

Primary Purpose

- Competent to be able to operate Small Excavator.
- Be able to load dump trucks in ore and waste material, selective mining.
- Be able to do sumps, and able to top load.
- Be able to prepare loading platforms so that the excavator is on level ground when loading.
- Able to cut batters of high walls to acceptable standards.

UNIQUE REQUIREMENTS/OTHER INFORMATION

- Effective team member.
- Shifts 1 Week X Day shift 1 Week X Night shift 1 X Week R&R.
- You will be required to keep your cab clean.
- Attend BMSC equipment operation induction and training.
- The candidate must be Physically and Medically fit.

Qualifications:	**Knowledge and Experience**
○ Minimum grade 6	○ Working in the mining environments or civil works, road construction.
Technical Skills	**Behavioral Skills**
○ Ability to work long shifts both day and night shift. ○ Able to understand English Ability to work under pressure ○ Ability to operate independently.	○ Ability to work under pressure ○ Accept and carry out instructions ○ Well-developed work habits. Good time management. Take instruction from supervisor/crew leaders.

Position: Loader Operator

Department: Mining

Section: TMF Project

Number required: Six (06)

Primary Purpose

- Competent to operate Heavy Machinery to standard for purposes of loading, clearing, transporting NAG material.
- Passed relevant training to operate loader and be able to load Tipper trucks in waste material safely.
- Be able to prepare loading platforms so that the Loader is on level ground when loading.

UNIQUE REQUIREMENTS/OTHER INFORMATION

- Effective team member.
- Shifts 1 Week X Day shift 1 Week X Night shift 1 X Week R&R.
- You will be required to keep your cab clean.
- Attend BMSC equipment operation induction and training.
- The candidate must be Physically and Medically fit.

Qualifications:	**Knowledge and Experience**
○ Minimum grade 6	○ Working in the mining environments or civil works, road construction. ○ Prior experience as an Loader Operator ○ Read & write local/English language
Technical Skills	**Behavioral Skills**
○ Ability to work long shifts both day and night shift. ○ Able to understand English	○ Ability to work under pressure ○ Accept and carry out instructions ○ Well-developed work habits. Good time management. Take instruction from supervisor/crew leaders.

2. **Position: Grader Operator**

Department: Mining

Section: TMF Project

Number required: Six (06)

Primary Purpose

- Safe effective operation on the Grader Cat 14M/16H and XCMG all areas of the work cycle. Including Paddock dump grading, final trim, drain cutting, road grading to camber specifications, ripping and road maintenance in dry and wet conditions, tramming, batter cutting with elevated mould board, maintaining and grading to correct RL elevations.

UNIQUE REQUIREMENTS/OTHER INFORMATION

- Effective team member.
- Shifts 1 Week X Day shift 1 Week X Night shift 1 X Week R&R.
- You will be required to keep your cab clean.
- Attend BMSC equipment operation induction and training.
- The candidate must be Physically and Medically fit.

Qualifications:	**Knowledge and Experience**
○ Minimum grade 6	○ Hands on approach , demonstrated ability.
Technical Skills	**Behavioral Skills**
○ Ability to work long shifts both day and night shift. ○ Able to understand English ○ Self-starter long hours.	○ Ability to work under pressure ○ Accept and carry out instructions ○ Well-developed work habits. Good time management. Take instruction from supervisor/crew leaders. ○ Willingness to be trained to operate other equipment (multi-skilling and be a part of a highly motivated safe team.

3. **Position: Compactor Operator**

Department: Mining

Section: TMF Project

Number required: Three (03)

Primary Purpose

- To operate compactor in a safe and efficient manner, conducting pre-start checks, reports any issues, in order to move material and equipment as instructed.

UNIQUE REQUIREMENTS/OTHER INFORMATION

- Effective team member.
- You will be required to keep your cab clean.
- Attend BMSC equipment operation induction and training.
- The candidate must be Physically and Medically fit.

Qualifications:	**Knowledge and Experience**
○ Minimum grade 6	○ 3 - 5 years relevant experience ○ Proven experience as compactor operator ○ Read & write local/English language
Technical Skills	**Behavioral Skills**
○ Ability to work long shifts both day and night shift. ○ Attention to detail ○ Able to understand English	○ Ability to work under pressure ○ Ability to work towards strict deadlines ○ Well-developed work habits. Good time management. Take instruction from supervisor/crew leaders. ○ Ability to work under pressure ○ Self-motivation

General Information and other requirements:

- **Place of Work: Bisha.**
- **Salary: As per Company salary scale.**
- **Type of Contract: Definite (Two Years)**

Additional requirement for Nationals:

- **Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.**
- **Present clearance paper from current/last employer.**
- **Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).**
- **Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview.**
- **Application documents will not be returned to sender.**
- **All applications should be sent through the post office.**
- **Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.**

Address: Please mail your applications to:-
Bisha Mining Share Company,
P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea

Note to Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to:

1. **Aliens Employment permits Affairs,**
   P. O. Box 7940
   Asmara, Eritrea.
2. **Mineral Resources Management**
   P. O. Box 272
   Asmara, Eritrea

ምልክት

ናጽነት ደስበለ - ሳምራዊት ሞለስ

Zara Mining Share Company

POSITION DESCRIPTION

Position: Information Technology (IT) Officer
Number required 1
Location: Based at Koka Gold Mine (Site)
Duration Indefinite.
Reporting to: IT Supervisor

Primary Responsibility & Scope of work Provide maintenance of the computer desktop environment by analyzing requirements, resolving problems, installing hardware and software solutions, and supporting ZMSC staff in Asmara, camp, and accommodation.

Duties:

- Responsible for administration and internal support of the Company's PCs, printers, servers, scanners and related equipment.
- Tasks include end user support, license tracking, and performing PC maintenance, upgrades and configurations and other duties assigned by immediate supervisor.
- Installing and configuring computer hardware operating systems, applications, software, systems, networks, printers and scanners.
- Talking staff through a series of actions, either face to face or over the telephone, email, messengers to help set up systems or resolve issues.
- Troubleshooting system and network problems and diagnosing and solving hardware or software faults and responding to breakdowns.
- Replacing parts as required.
- Providing support, including procedural documentation and relevant reports.
- Following diagrams and written instructions to repair a fault or set up a system.
- Supporting the roll-out of new applications.
- Setting up new users' accounts and profiles and dealing with password issues.
- Working continuously on a task until completion (or referral to third parties, if appropriate).
- Prioritizing and managing many open cases at one time.
- Rapidly establishing a good working relationship with staff and other Professionals, e.g., software developers; ERP companies.
- Testing and evaluating new technology.
- Conducting electrical safety checks on computer equipment.
- Maintaining records of software licenses.
- Managing stocks of equipment, consumables, and other supplies.
- Responsible for other duties assigned by immediate supervisor.
- Advise/consult to his/her immediate supervisor.

Knowledge & Skills Required:
IT related technical diploma.

Working Experience – Nature & Length
+3 years in user support/Help desk at enterprise level.
Leadership Experience – Nature & length of time
Other skill & abilities Radio communication, Technical skills, Organizational skills, Interpersonal skills, Communication skills, Patience, A meticulous and methodical nature, A logical mind, Capable of working well under pressure, Enthusiasm to be continually learning.

Key Performance Indicators: Willing to undertake tasks requested by management outside the job description should the need arise

Salary: according to Company's salary scale.
Place of work: Zara Mining Share Company Koka Gold Mine
Zoba Gash Braka
Sub-Zoba Sala

Additional Requirement for nationals: Having fulfilled his/her National Service obligations and provide evidence of a release paper from the Ministry of Defence. Having finished registration and duty performing for the National Army and present the release paper or registration card issued by National Army. Provide a Clearance paper from office of the Eritrean Police and present Medical Certificate from Hospital. Present Clearance paper from the current/last employer. Only short-listed applicants would be considered as potential candidates for an interview. Application documents will not be returned to the sender.

Address: Applications should be submitted to HR and Admin Office/site.

Checked By Title: HR Manager Signature:
Approved by: Title: General Manager Signature:

Date:31st December 2024
Deadline for application: 05 days from the day of announcement.

Bisha Mining Share Company
P.O. Box 4276
Asmara
Eritrea

Tel: (+291) 1124941
Fax: (+291) 1124941
www.bishamining.com

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company is inviting interested applicants to apply for the following position for Bisha site project:

1. Position: Occupational Health Nurse
Department: ES/ Medical Service
Number required: One (01)
Contract Type: Indefinite
Primary purpose: -

- Patient Care
- Work as assigned by Mine Clinic at BMSC premises
- Emergency response to accidents
- Conduct medical examinations for pre-employment
- Escort patients with Ambulance
- Follow up in-patient cases
- Perform RDT tests for malaria.

TASK DESCRIPTION EXPANDED TO CORE PERFORMANCE AREAS

- Patient care
- Document work related accidents for insurance
- Maintain sanitization of medical equipment
- Escort patient via ambulance
- Preparation of medical equipment and dressing supplies
- Report writing

UNIQUE REQUIREMENTS/ OTHER INFORMATION

- High level of Professional Ethics and integrity in patient information Confidentiality
- Candidate must be mentally and physically fit.

Qualification

- Diploma / Degree in Nursing

Knowledge and Experience

- 2-years' experience as clinical nurse or at least 6-months work experience in a Mine Clinic / Occupational Health Clinic
- Currently working as clinical nurse

Technical Skills Behavioral Skills

- Computer skills (Microsoft)
- Health center experience recommended
- Safety aware
- Knowledge of utilization of basic medical equipment
- RDT testing skills for malaria
- ECG taking skills • Communication – basic English / local language
- Good Ethical practice and discipline with patients
- Good Interpersonal Relations
- Motivated to help sick patients and to rescue in accidents
- Work in flexible shift works
- Ability to work towards strict deadlines
- Team player

General Information and other requirements:

- Salary: As per Company salary scale.
- Type of Contract: Indefinite
- Place of work: Bisha

Additional requirements for Nationals:

- Having fulfilled his/her National Service obligation and provided evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).
- Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to the sender.
- All applications should be sent through the post office.
- Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.
- Address: Please mail your applications to.

Bisha Mining Share Company,
P. O. Box 4276
Asmara, Eritrea

- Note to Eritrean applicants:

Please send a copy of your application to
1.Aliens Employment permits Affairs,
P. O. Box 7940
Asmara, Eritrea.
2.Mineral Resources Management
P. O. Box 272
Asmara, Eritrea.

ማስታወቂያ

ናጽነት ደስበለ - ሳምራዊት ሞላስ

ASMARA MINING SHARE COMPANY
Abo Street, No. 178, House No. 16
Gejeret, P.O. Box 10688
Tel. ++291-1-153986
Asmara, Eritrea

VACANCY ANNOUNCEMENT

Asmara Mining Share Company is inviting applicants for the following position;

Surveyor Assistant
Number required – (02)
Type of contract – Indefinite

Major Duties and responsibilities.
• To assist surveyors in their daily task and activities.
• Able to assist the surveyor in accomplishing the daily field activities.
• To perform any or other duties and functions as assigned by Chief Surveyor, the Senior Surveyor and the Mine Surveyor.

Safety
• Able to perform Hazard identification before a start of all assigned task or work.
• Good housekeeping for the survey offices, equipment, stores and vehicle.
• Wear personal protective equipment including hard hat, steel toe shoes, safety glasses, respirators, wet suits, earplugs, gloves, or any other equipment to perform duties safely.
• Hear sufficiently to distinguish various pitches of warning alarms, including heavy equipment back-up alarms, blast sirens, fire alarms and various warning alarms in mills and shops.

Surveying
• Assist experienced Surveyors in laying out blast patterns, including marking holes, painting dots on holes, surveying in end holes with field computer and turning in data for input into system.
• Assist experienced Surveyors in flagging blasted material, including establishing proper ore control by surveying in dig polygon boundaries to define lines between material types, carrying wooden stakes in a bundle weighing up to 10 kilograms to the blast site, pounding stakes into blasted ore, attaching ribbon to the stakes and placing color-coded cardboard placards with polygon numbers at site.
• Assist experienced Surveyors with elevation control by determining benchmarks and grades.
• Assist experienced Surveyors in control of pit and bench limits, by looking for problem areas and determining line definition.
• Operate small hand tools such as saws and hammers weighing up to 3 kilograms.
• Operate surveying equipment including a tape measure, a compass, a laser level and other equipment as assigned.
• Hold and operate a telephone or radio with sufficient voice and hearing to carry on a conversation for the purpose of issuing directives and providing feedback.
• Walk and stand on uneven and wet surfaces for extended periods of time.
• Perform continuous and repeated bending, stooping, lifting, and carrying at waist level and over the shoulder, tools and other items including rods, survey tools and equipment weighing up to 25 kilograms for the purpose of transporting from storage to vehicle, from vehicle to work sites and back to storage.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents

• Secondary schooling to intermediate level
• Already been enlisted in the army.
Working Experience – Nature & Length
• Entry level. Survey Assistance experience is desirable, but not required.

Technical Skills
• Read and write English
• Read and understand mine plans
• Computer skill desirable
Behavioral Skills
• Integrity and ethics
• Focus and personal drive
• Pro active
• Flexible and Adaptable
• Charismatic

General Information and other requirements:

• Place of Work: Asmara and AMSC Sites
• Type of contract: Indefinite Period
• Salary: As per the Company salary scale

Additional requirements for Nationals:

• Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
• Present clearance paper from current/last employer.
• Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card, etc.).
• Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
• Application documents will not be returned to the sender.
• All applications should be sent through the post office.
• Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.

• Address: Please mail your applications to;
Asmara Mining Share Company,
P. O. Box 10688 Asmara, Eritrea
• Applicants shall be required to send a copy to:
Mineral Resources Management
P.O. Box – 272
Asmara
• Note to Non-Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to
Aliens Employment Permit Affairs,
P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea

ኣብ ከተማ ኣስመራ ከባቢ/ዚፕ ኮድ ኣኸርያ 1A135 ጎደና 135-9 ቁ/ዝ 23 ፕሎት 2R ፓርሰል U1 ዝርከብ ሰፍሓት መሬት 149 ት/ሜ ቀንዲ 3 ሓጋዚ 2 ክፍሊ ዘለዎ ኣብ ቤ/ጽ ካዳስትር ብመለለይ ቁጽሪት 1፡ 011786/1 ብስም ተሰፈልያት ምህበን ተመዝጊቡ ዋንቱ ዝተረጋገጸ ስለ ዝዳደሕዎ'ሞ ናብ ስመይ ከመሓልፍ ስለ ዝደለኽ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ እዚ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ወርሒ ሓደ ወርሒ፡ ሕጊ ብዘለዎ መሳረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣንዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መወዳኢታ ውሳነ (ይግባይ ተዋሂልሉ እንተኾይኑ) ሐዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታርን ቤ/ጽ ሃገራዊ ካዳስትርን ይቅረቡ፡ ዝቃወም እንተዘይቀረበ ግን ኦርጅናል ሰነዳቱይ ኣቕሪብ ጉዳይ ከፈጽም ምኻኑይ እሑቡር፡

ኣቶ ካሕሳይ የማነን

ብስም ዓንደማርያም ሓድጉ ሃብተጼን ብመ/ቁ 336 ቁ. ምርሒት መሬት 13650 ኣብ ዞባ ማእከል ዓዲ ሓወጎ ኣብ ዞን 1 ብሰቅ 4 ፓርሰል D ብዙ. P.ID-0032 ናይ ዝተመርሓለይ ሰፊድ ምርሒት መሬት ስለ ዝጠፍኣኒ፡ ዝርኸቦ ወይ ብሰሪ ሐዘቦ ዝብል እንተልዩ፡ ኣብ ወርሒ 30 መዓልታት ብቐጽሪ ቴለፎን 07303069 ክሕብረኒ፡ እንተዘይኮይኑ፡ መተካእታኡ ክሓትት ምኻኑይ እሑቡር፡

ዓንደማርያም ሓድጉ ሃብተጼን

ፕፓ ሓዝብማ ብዘለዎ ህሉው ኮነታት ማሕበር ኣኸባ ሰብ ብርኪ ከተሳትፍ ስለዝደለየ፣ ኩሉኹም ወከልቲ ብርኪ ብሓሳል ወይ ብኤሌክትሮ መልእቲ ንዕለት 31/01/2025 ኣብ ማእከል ቤት ጽሕፈት ልክዕ ሰዓት 8:00 ቅ.ቀ ክትርከቡ ነተሓሳስቡ፡

ፕፓ ሓዝብማ

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ኒውካስልን ኢሳቕን ተገቲኦም ክላይሸርት ደሚቕ

ኣብ ዝሓለፈ ሽዳሽት ናይ ፕሪመር ሊግ ጸወታታት ዓወት ብምግዚኣብ ደረጃኣ ናብ ራብዒይ ክብ ዘበጽት ኒውካስል ትማሊ ካብ ትጽቢት ወጺኢ ኣብ ገዛኢ ሜዳኣ - ሰይንት ጀምስ ፓርክ ጃማል ብቦርንመውዝ ርእሰ ኣድኒና።

ብኢጋኡ መሳጢ ጸወታ ክርእዩ ዝጀመሩ ተጻወትቲ ቦርንመውዝ ኣብ ሻዳሽይ ደቓቕ ብጸብጥቕ ምቕብባል ዝዓጽዋ ኮነሳ ብመገዲ ጃስቲን ክላይሸርት ኣብ ሰከንዳት ኣዕረፍዋ።

ኒውካስል ግና፣ ግብሪመልሲ ክትህብ ክጽሪ 20 ደቓይቕ ኣይሓተተትን። ሓሊቓኣ ብሩኖ ገማሬሽ ብናይ መኣዝን ቅላዕ ዝመጽኦት ኮነሳ ብርእሱ ጌጠያ ጸወታ ኣመጸረያ።

ንኣናቱ 1ብ1 ክወጽእ እናተባህለ ከኣ ገማሬሽ ኣብ ልዳዩም ዝተመንጠለ ኮነሳ ብመገዲ ኣኡታራ ናብ ጃስቲን ድሕሪ ምብጻሉ እቲ ሆላንዳዊ ንዑኡን ንጋንታኡ ካልኣይቲ ሽዩ ወሲኹ፣ ቦርንመውዝ 2ብ1 መራሓ ወጺኡ።

ኒውካስል ዝሓሸ ሚዛን ጸወታን ምቕብባል ኮነሳን እኳ እንተሃበራ ናይ ሽዩ ዕድላት ኣብ ምፍጥር ግና፣ ድኻምቲ ነይሪ። ብመንጽሩ እቲ ጸወታ ማእከላዊ ዝወዓለ ክላሽርት ሃትሪክ ዘርሓዩ ሽዩ ኣብ መባል 92 ደቓቕ ኣቕጽረ። በዚ ደው ዘይበለ ዋሕዚ ሽዩታት ቦርንመውዝ ብዲጋም ክንሬ ምኽልኻል ጸቢቕ ዝወዓለ ሚለሳ ከርከበ ድሕሪ ኣርባዕተ ደቓይቕ ራብዐይቲ ሽዩ ወሲኹ፣ ንጋንታኡ 4ብ1 ኣዕወታ።

በዚ ወጽኢት፣ ንሽዳሽት ግጥምት ዝቐጸለ ናይ ዓወት ገጠመ ኒውካስል ኣኽኪሙ። ብተመሳሳሊ'ውን ኣብ ተኸታታሊቲ ሽጥምት ናይ ሊግ ግጥምት ሽዩ ብምቕጻር ክብራ-ወሰን እዝ ጋንታ ዝዛዘ ኣርስናል ዊሽወደናዊ ኣሌክሳንደር ኢሳቕ፣ ቡቲ ጸወታ ታሪኻዊ ገጠመኡ ተገዚኡ።

ክቫራትስኬልያ፣ ናይ ፈለማ ጆርጅያዊ ተጻዋታይ ፒኤስጂ ኮይኑ

ፒኤስጂ፣ ንጆርጂያዊ ተጻዋታይ ናፖሊ ክቫቻ ክቫራትስኬልያ፣ ብ70 ሚልዮን ዩሮ ከማዘፈመሉ ኣፍሊጡ።

ዝመጽእ ወርሒ ሎዝቲት 24 ዓመት ዝመልእ ክቫራትስኬልያ ምስ ክለቡ ብጉዳይ ምዃቕ ወሰል ብዘይምፍልማዕ፣ ዝሓለፈ ሰሙን ክወጽእ ምሕታቱ ይግለጽ። ሰሙ ከኣ ምስ ከም ሊቨርፑልን ቸልሲን ዝኣመሳሰለ ክለባት ተኣሳስሩ ክለዓል ጸኒሑ።

ብቐድሚ ትማሊ ግና፣ ዓቢይ ፈረንሳዊት ክለብ ፒኤስጂ፣ ሓጺን ክለቡ ምኳና ብወገዲ ኣፍሊጡ።

ኣብ ታሪኽ እዝ ጋንታ ናይ ፈለማ ጆርጅያዊ ተጻዋታይ ክኸውን ክኢሉ ዘሎ ክቫራትስኬልያ፣ "ናብዚ ምምጻእ ሕልመይ እዩ ነይሩ። ብዘዕባ ፒኤስጂ ኣዝዩ ብዙሕ እወታዊ ነገራት ሰሚዐ ኣለኹ። ናብዚ ዓቢይ ክለብ ምጽንባሪይ ከኣ ዓቢ ኩርዓት እዩ" ክብል ድሕሪ በደን ወረቐትን ምርኣቡ ተዛረበ።

ክሳብ ሰሙ 2029 ዝጽንሖ ውዕል ፈሪሙ ዘሎ ክቫራትስኬልያ፣ ኣብ ሓምለ 2022 ካብ ናይ ሃገሩ ክለብ ዲናሞ ባዙሚ ብኡስታት 12 ሚልዮን ዩሮ ናብ ናፖሊ ተጻዎዐ ክሳብ

2027 ዝጽንሖ ውዕል'ውን ፈሪሙ ነይሩ።

እዚ ናይ ክንሬ ኣጥቃዓይ፣ ኣብ ህርመት ጸወታ እዝ ኢጣልያዊ ክለብ ብቐልጠፍ ኣብዳ ብዘርኣዮ ሱሓብ ምንቅስቓስ ብኢጋኡ እዩ ቁልሕታ ዓቢይቲ ክሰብ ክሰክ ክኢሉ። ብድሕሪት እዝ ጋንታ ድሜ ካብ ሰም እቲ ህቡብ ኣርጅንቲናዊ ተጻዋታዮም ዝበረ ዲያዶ ማራዶና ሓዋዊኡም "ክቫራዶና" ክብሉ ክጽውዕዎ ተሰሚያሞ። ናፖሊ፣ ድሕሪ 33 ዓመት ንሬለማ ግዜ ኣብ 2022-23 ጸዋኣ ሰሪኣ ከተልዕል ከኣ ሓደ ካብቶም ልዑል ተራ ዝሰርሕ ተጻወትታ ነይሩ።

ብሰጽ ምልክት ኮነሳ ዘሎዎ ክቫራትስኬልያ፣ ወላ'ኳ ከም ናይ ክንሬ ኣጥቃዓይ ደስኪ እንተኾኑ ከም ካልኣይ ኣጥቃዓይ ክጽወት ኣይጽገመን እዩ። በዚ ከኣ ንዓለሚ ፒኤስጂ ሉዊስ ኤንሪኬ ብዙሕ ኣማራጺታት ክህቦን ዕምቕት ጋንታኡ ኣብ ምትልዋት ዓቢ ኣርኪኑ ዕምቕት ጋንታኡ ይግመት። ክቫቻ፣ ናይ ፈለማ ፈረሚ ወርሒ ጥሪ እዩ - ንፒኤስጂ።

ኣሞሪም፣ ንሆይሉንድ ይሕለቕሉ ኣሎ

ዓለሚ ማን ዩናይትድ ሩበን ኣሞሪም፣ ድርቂ ሽዩ ኣጋጠምዎ ዝዘሎ ኣጥቃዑ ራሕሙስ ሆይሉንድ፣ ናቱ ጸገም ከማዘደፃ ብምግዳጽ ንዝመጹ ዘሎ ሃቕፊታ ተኸሊኽሊሉ።

ኣብዚ ወቕቲ ሓደ ካብቶም ልኡኣ ምትቅስቓስ ዘርእዩ ዘሎዉ ተጻወትቲ ናይዛ ጋንታ ምኳኑ ዝገለጽ ሆይሉንድ፣ ሽዩ ናይ ምቁጽር ድኽመት ከምዝሎዎ ይትንብኑ። ካቢት ኣብ 16 ናይ ሊግ ግጥምት ክልተ ሽዩታት ጥራይ እዩ ኣመዛቢቡ ዘሎ። በዚ ከኣ ግዳይ ተደጋጋሚ ሃቕፊታ ተንብኑ ክኸውን ተቐሲቡ ኣሎ።

ሆይሉንድ፣ ኣብቲ 2ብ2 ዝተዛዘመ ጸወታ ኣንጋር ሊቨርፑል ቀዲሞም መሪሕነት ክሕዝላ ዝኽእሉ ዝጠሩ ዕድል ፊት ንፊት ኣንጋር ሓሊዊ ልዳት ኣሊሶን ተራኺቡ ዝኸሓታ ወርቃዊት ዕድል ሓንቲ ካብቶን ንሃቕፊታ ዝያዳ ዘቕልዑኡ እዩ። ኣብቲ እዋን ከኣ ዝተፈላለዩ ደጋፍቲ ክሰዓም ወሰኑ ከተቖርጽ ብመገዲ ማሕበራዊ መራኸቢ ተማሕጺኖም ነይሮም።

ኣሞሪም ግና፣ ድርቂ ሽዩታት እዚ ተጻዋታይ ናይ ጋንታ ጸገም እዃግበ ንዝብሉ ዝሃቕፊ ከምዘይኾነ ይዛረቡ።

እዚ ፖርቱጋላዊ መንኣሰይ ዓለሚ፣ "ነም ዝመሳሰሊ ናይ ጋንታ ጸገም እዩ። ክትርኢዮም ትኽእሉ ኢኹም፣ ናይ ሕጂ ጥራይ ዘይኾነ ካብ ዝሓለፉ ዓመታትስ። ብርግጽ ዋሕዲ ሽዩታት ኣለኹ። ከም ዝመሳሰሊ ብሓባር ገጠመ ምስ ጀመርና፣ ራሕሙስ ከሉ ግዜ ምፍጥር ግና፣ ድኻምቲ ነይሪ። ብመንጽሩ እቲ ጸወታ ማእከላዊ ዝወዓለ ክላሽርት ሃትሪክ ዘርሓዩ ሽዩ ኣብ መባል 92 ደቓቕ ኣቕጽረ። በዚ ደው ዘይበለ ዋሕዚ ሽዩታት ቦርንመውዝ ብዲጋም ክንሬ ምኽልኻል ጸቢቕ ዝወዓለ ሚለሳ ከርከበ ድሕሪ ኣርባዕተ ደቓይቕ ራብዐይቲ ሽዩ ወሲኹ፣ ንጋንታኡ 4ብ1 ኣዕወታ።

በዚ ወጽኢት፣ ንሽዳሽት ግጥምት ዝቐጸለ ናይ ዓወት ገጠመ ኒውካስል ኣኽኪሙ። ብተመሳሳሊ'ውን ኣብ ተኸታታሊቲ ሽጥምት ናይ ሊግ ግጥምት ሽዩ ብምቕጻር ክብራ-ወሰን እዝ ጋንታ ዝዛዘ ኣርስናል ዊሽወደናዊ ኣሌክሳንደር ኢሳቕ፣ ቡቲ ጸወታ ታሪኻዊ ገጠመኡ ተገዚኡ።

ኤሲ ሚላን፣ ንዎከር ከተፈርም ቀሪባ

ኤሲ ሚላን ንሓለቓ ክሰብ ማን ሲቲ ካይል ዎከር ንምፍናሪም ኣብ ስምምዕ ክትብጽሕ ቀሪባ ኣላ - ብመሳረት ናይ ኢጣልያ ምንጪ ታሃ።

ዎከር፣ እዝ ኢጣልያዊት ክሰብ ኣብዚ ደሮ ናብ ጋንታኡ ማን ሲቲ ቀዳማይ መዋዕዊ ሕቶ ኣቕሪብ ኣሎ። ኣብዘን ዝሰዕብ 48 ሰዓታት ከኣ ዝሰዕብ ዝርርብ ክቐይድ እዩ።

እዚ ወዲ 34 ዓመት ናብ የማን ክንሬ ብሰጽ ተኸሊኻ፣ ንዓለሚኡ ፕፕ ጓርድዮላ ካብዚ ጋንታ ክወጽእን ኣብ ካልእ ሊግ ክፍትን ከምዝደሊን ኣቕዲሙ ነቢርዎ እዩ። ድሕሪኡ እዚ ተጻዋታይ ክወጽእ ድሉት ከምዝሎዎ ጓርድዮላ ብዋህዶ ኣብ ኣደባባይ ምዝራብ ከኣ ኤሲ ሚላን ብቐልጠፍ ተገዲኹት ኣርኢዩ። ባህሊ ቀጠልያ መብራህቲ ወለዶላ ብምህላዉ ከኣ እዝ ታሪኻዊት ክሰብ ናይ መጻኢ ጋንታኡ ክትኸውን ሓደ መሳልል ተሪፍዎ ኣሎ ይብሃል።

ወርሒ ጥሪ ከተፈርሞ፣ ቀጠልያ መብራህቲ ከምዝወልዓላ እዩ ዝግለጽ። ኤሲ ሚላን ከኣ ንዎከር ከተፈርሞ ቀጠልያ መብራህቲ ከምዝወልዓላ ኣብ ዝግለጽ ሰሙን ኣብ ሓሙስ ኣብ ትግበራ ክኣቱ ኣሎ ተባሂሉ ይጽበ ኣሎ።

እንተኾነ ብመሳረት ናይ ኢጣልያ ጋዜጣ ደለ ስፖርት፣ እዚ መሳርሕ ፈለማ ኣብ ክንዲ ብቐዋሚ ብናይ ሓደ ሚልዮን ዩሮ ናይ ብልቓሕ ውዕል እዩ ክፍጸም። ሚላን ብሓመሽቱ ሚልዮን ዩሮ ብቐዋሚ ከተፈርሞ ግና ኣማራጺ ኣለዉ። እዚ ናይ ምግዳል መሳርሕ ምስ ዝፍጸም ከኣ ዎከር ክሳብ ሰሙ 2027 ዝጽንሖ ውዕል ክፍርም እዩ።

ካብ ክረምት 2017 ጀሚሩ ንዝሓለፉ ሽሞንተ ዓመታት ንዝተጻወተላ ወኪ ተጻዋታይ ከተፋት ተቓዕባ ዘላ ማን ሲቲ መተኣኣታኡ ንምፍናም ኣብ ልዕሊ ናይ ክንሬ ተጻዋታይ ክሰብ ጃፒንዝክ ኣንድሪያ ካግሊያሶ ዓቢ ተገዲኹት ኣሕዲሪትሉ ኣሎ፣ ወላ'ኳ ዋጋኡ ሕሱር ከምዘይኮነ ይገለጽ። ጃፒ፣ ካብ መሾጣ እዚ ወዲ 25 ዓመት ኢጣልያዊ ልዕሊ 60 ሚልዮን ዩሮ ከምኣትጸበ ይሕበር።

ዓሊ፣ ሓዲሽ ውዕል ምስ ኮሞ . . .

እንግሊዛዊ ናይ ቅድም ተጻዋታይ ኤቨርተር ደሊ ዓሊ፣ ሓዲሽ ውዕል ምስ ኢጣልያዊት ክሰብ ኮሞ ክፍርም ተሰሚሙዉ።

ዓሊ፣ ዝሓለፈ ክረምቲ ምስ ኤቨርተን ዝነበሮ ውዕል ድሕሪ ምዝዝሙ፣ ካብ ሓዲስ ክሰብ ክረክብ ኣይፃኣለን ዘሎ። ካብዚ ወርሒ ጥሪ ጀሚሩ ግና፣ ናብ ኢጣልያዊት ክሰብ ኮሞ ክጽምገር ምኳኑ ክግለጽ ቀሲዩ እዩ።

ይኹን እምበር፣ ካብት ንልምምድ እምበር ቀሚሚ ተጻዋታዮም ከምዘይኾነ ኣልዓዊኢ ሰነ ፋብሬጋዝ ብመግለጺ ሕጂ'ውን ዳሕሳይ ናብ ጸወታ ናይ ምምላስ ዕድሉ ኣብ ምልኣት ሕቶ ኣትዩ ጸኒሑ።

ትማሊ ኣብ ሰዓታት ድሕሪ ቀትሪ ኣብ ዝዘዘርጊሐ ዜና ግና፣ ኮሞ ክሰብ ሰሙ 2026 ዝጽንሖ ውዕል ከተፈርሞ ተሰሚሚዑ ኣሎ። እዚ ውዕል ብናይ ሓደ ዓመት ክፍዋሕ'ውን ኣማራጺ ዘሎዎ እዩ።

ኣብ ፈለማ ናይ 20ታት ዕድመኡ ካብቶም ትሕጉዋት መንኣሰያት ተጻወትቲ ዝነበረ ዓሊ፣ ድሕሪ ሎዝቲት 2023 ዝኸፈ ፕሮፌሽናል ጸወታ ኣዮቶደን ዘሎ። በዚ ሕጂ ክፍርሞ ተሰሚሚዑዎ ዘሎ ግና፣ ዳሕሳይ ድሕሪ ኣስታት ክልተ ዓመታት ተወዳዳሪ ጸወታ ከኣይድ ትጽበት ይግበረሉ።

ሶልሻየር፣ ናብ ስራሕ ተመሊሱ

ናይ ቅድም ዓለሚ ማን ዩናይትድ ኣለ ገናር ሶልሻየር፣ ሓዲሽ ዓለሚ ተርኒዋት ክሰብ ቦሽኪታሽ ኮይኑ ተሸይመ።

ኣብ 2021 ብዩናይትድ ምስ ተባረረ ድሕሪ ሰለስተ ዓመታት ናብ ስራሕ ተመሊሱ ዘሎ ሶልሻየር፣ ክሰብ ክረምት 2026 ክሰልም እዩ ፈሪሙ ዘሎ። ክሳብ 2027 ናይ ምዃዝ ኣማራጺ'ውን ኣሎዉ።

መደብ ጸወታ

ሰሙ

ሱፐር ዲቪዥን 'ኤ'

ሓይሊ ኣየር - ማይ ተመናይ 11:30 ቅቀ

ኣስመራ በራ - ከብኒያ ሰማዕል 1:30 ድቀ

ቀይሕ ባሕሪ - ደንደን 3:30 ድቀ

ፕሪመር ሊግ

ኖቲዎዝም - ሳውዝሃምፕተን 5:00 ድቀ

ኤቨርተን - ቶተንሃም 5:00 ድቀ

ማን ዩናይትድ - ብራይቶን 5:00 ድቀ

ኢፕስዊች ታወን - ማን ሲቲ 7:30 ድቀ

ላሊጋ

ሪያል ማድሪድ - ላስ ፓልማስ 6:15 ድቀ

ሰሪኣ

ኢንተር ሚላን - ኣምፖሊ 10:45 ድቀ

ጽባኽ

ፕሪመር ሊግ

ቸልሲ - ዎልቨስ 11:00 ድቀ

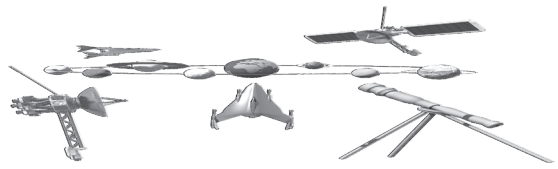

ዳህሳስን ምርምርን

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ዕለታዊ ጸባ ምስታይ፡ ተኽእሎ መንሸሮ መዓንጣ የጉድል

ብዘመረመርቲ ዩኒቨርሲቲ ኣክሰፎርድ ዝዘጋዕደ ሓዳሽ መጽናዕቲ ዕለታዊ ከብሪ ጸባ ምስታይ፡ ንተኽእሎ መንሸሮ መዓንጣ ብ17 ሚእታዊት ነምዝሽኪ ኣጸደቑ፡፡

እቲ መጽናዕቲ ኣብ ሕክምናዊ ጸብጽብ 540 ሽሕ ሰባት ተመርጒሑ ንዝ17 ዓመታት እዩ ተጎይዩ፡፡ እዩም ተመረመርቲ፡ ኣብ ጸባ ዝርጋብ ዊታ ‘ካልሲየም’፡ ኣብ ምጉዳል ተኽእሎ መንሸሮ መዓንጣ ሒጋዚ ነምዝሸኑ እዮም ዝገልጹ ዘለዉ፡፡ ንኡዩም ኑቲ መስርሕ ኣመልኪቶም ክገልጹ ከለዉ፡ ኣብ ጸባ ዝርጋብ ዊታ ‘ካልሲየም’ ናብ ሓሞት ጠበቕ ኑዩም ብዘተፈላለዩ ምኽንያት ኣብ መዓናጡ ለገገም ዝርጋብ ስብሒ ዝመልኡ ኣሲዳት ብምልጋኑ ኣብ ዝተናወሐ እዋን ኣብ መዓንጣ ከሰዕበዎ ዝኽእሉ ሓደጋ ብዂዋኑ ነምዝኽዙዩ ወሲኾም ኣረዳእምዃ፡፡

መንሸሮ መዓንጣ ብዘለዎ ብዘሒ. ብዘለዉ ሓደጋ ዝዘጋዕደ ሓዳሽ መጽናዕቲ ኣብ ዝዘጋዕደ ሓዳሽ ጽሑፍ ኣብ ‘ኒውስ ሜዲካል’ ዝተሓተመ ሓበሬታ ከመዝ ዝብል ሓሳብ ኣቕሪቡ ኣሎ፡፡

ኣብ ‘ኒውስ ሜዲካል’ ዝተሓተመ ሓበሬታ ከመዝ ዝብል ሓሳብ ኣቕሪቡ ኣሎ፡፡

ቀጽሪ ግዜያት፡ ኣብ ሳልሳይ ደረጃ ዝዝርራሕ ዓይነት መንሸሮ እዩ፡፡ ዓመታዊ 2 ሚልዮን ሰባት በዚ ሕማም ክጥቃዑ ከለዉ፡ 1 ሚልዮን ከኣ ይሞቱ፡፡ ኣብ’ዚ ግዜ’ዚ፡ ኣብ ምዕቡሓት ሃገራት ብዘርኢ ዘሎ መጠን ወሲኽ ናህሪ ናይ’ዚ ሕማም ክሰከብ 2040 ዓም ቀጽሪ ግዜያት ናብ 3.2 ሚልዮን ክብ ክብል ነምዝገምኽል ይግመት፡፡ ካብ ሃዊሕ እዋኑ ብዕድመ ግቢሉ ሰባት እዩም ብዘይዳ ዝዝ ሕማም ነምዝብልዎ ጸኒሖም፡፡ ካብ’ዚ ቀረባ ዓመታት ኣትሒዙ ግሉ እዚ ሕማም ልክዕ ነም ተሳባኢ ሕማም፡ ኣብ ብዕድመ ናኣሽቱ ሰባት እዩ ብብዘሒ ክርእ ጀሚሩ ዘሎ፡፡

ኣብ’ቲ መጽናዕታዊ ርኽባት፡ ብዘሒ. ኣልኮላዊ መስተን ሲጋን ተኽእሎ እዚ ሕማም ነምዝልዕሉ እዩ ነፍሲዋ ተኾኢሉ፡፡ ዕለታዊ 20 ግራም ዓቐን ኣልኮል ዘለዎ ኣልኮላዊ መስተ ምስታይ፡ ተኽእሎ እዚ ሕማም ብ15 ሚእታዊት ከልዕሎ ከሎ፡ መዳልታዊ 30 ግራም ዝኣክል ዝተመስርሐ ነፃ ዘይተመስርሐ ሲጋ ምብላዕ ከኣ ንተኽእሎ እዚ ሕማም ብ8 ሚእታዊት ነምዝውስዎ ተገሊጹ፡፡

ብዘይ’ዝ፡ 50 ሚእታዊት ካብ መንሸሮ መዓንጣ ኣብ ኣመጋገቦን ቅዲመስብርን ስለዉጢ ብምትእትታው ክወገድ ዝኽእል ምኳኑ ደሕር፡፡ ማእከላይ ክብደት ምህላው፡ ጽሕጊ ዓመታት ኣትሒዙ ግሉ እዚ ሕማም ነምዝሓበልዎ ጸኒሖም፡፡ ካብ’ዚ ቀረባ